

Näringspolitiska frågor

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande 72 motionsyrkanden som rör olika näringspolitiska frågor från den allmänna motionstiden 2012. Utskottet förordar att riksdagen avslår samtliga yrkanden.

I det inledande avsnittet om företagsfrämjande insatser framhåller utskottet att goda villkor för företagande är avgörande för ekonomisk tillväxt och ökad välfärd i samhället samt att det ska vara enkelt och lönsamt att driva företag i Sverige. Utskottet uttrycker också sin positiva syn på socialt företagande.

I avsnittet om särskilda näringsgrenar betonar utskottet att turistnäringen är en framtidsnäring med stora möjligheter att bidra till tillväxt i Sverige, både i storstadsregionerna och på landsbygden. Vidare framhålls att den svenska naturen och kulturarvet, i kombination med ett gynnsamt företagsklimat, ger goda förutsättningar för inte minst små och medelstora företag att etablera sig inom turistsektorn.

Ställningstagandena från utskottet har föranlett totalt 11 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Inledning	7
Företagsfrämjande insatser	7
Motionerna	8
Vissa kompletterande uppgifter	13
Utskottets ställningstagande	20
Inledning	20
Övergripande om företagsfrämjande åtgärder	20
Socialt företagande	22
Särskilda näringsgrenar	23
Motionerna	23
Vissa kompletterande uppgifter	28
Utskottets ställningstagande	34
Inledning	34
Nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringen	34
Övrigt om turism	34
Kulturella och kreativa näringar	35
Mjukvarubranschen	36
Övrigt om olika näringsgrenar	36
Reservationer	38
1. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 (S)	38
2. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 – motiveringen (MP)	41
3. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 – motiveringen (V)	42
4. Socialt företagande, punkt 2 (S, V)	43
5. Socialt företagande, punkt 2 – motiveringen (MP)	44
6. Nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringen, punkt 3 (S, V)	45
7. Övrigt om turism, punkt 4 (V)	46
8. Övrigt om turism, punkt 4 – motiveringen (S, MP)	47
9. Kulturella och kreativa näringar, punkt 5 (S, MP, V)	48
10. Mjukvarubranschen, punkt 6 (V)	48
11. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 7 – motiveringen (S, MP, V)	49
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	51

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Företagsfrämjande insatser

1. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:N208 av Carina Hägg (S),

2012/13:N211 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2012/13:N238 av Annelie Enochson (KD) yrkande 2,

2012/13:N243 av Yilmaz Kerimo (S),

2012/13:N244 av Kristina Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),

2012/13:N257 av Pia Nilsson (S),

2012/13:N262 av Hans Backman (FP),

2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 7 och 10,

2012/13:N297 av Lars Beckman (M),

2012/13:N309 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),

2012/13:N313 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N316 av Olle Thorell (S),

2012/13:N320 av Johan Löfstrand m.fl. (S),

2012/13:N346 av Lars Beckman (M),

2012/13:N358 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1–3,

2012/13:N367 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkandena 1–3,

2012/13:N380 av Esabelle Dingizian (MP) och

2012/13:A223 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 5 och 6.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP) – motiveringen

Reservation 3 (V) – motiveringen

2. Socialt företagande

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub443 av Kerstin Engle m.fl. (S) yrkandena 1 och 5,

2012/13:N215 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N221 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N241 av Anna Wallén m.fl. (S),

2012/13:N255 av Christer Adelsbo m.fl. (S),

2012/13:N307 av Louise Malmström och Håkan Bergman (båda S),

2012/13:N348 av Cristina Husmark Pehrsson (M),

2012/13:N349 av Christer Adelsbo m.fl. (S) yrkandena 2, 3 och 5,

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 15 och

2012/13:A264 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 4.

Reservation 4 (S, V)

Reservation 5 (MP) – motiveringen

*Särskilda näringsgrenar***3. Nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringen**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:N219 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N222 av Désirée Liljevall (S),

2012/13:N269 av Ann-Britt Åsebol (M),

2012/13:N287 av Lars Tysklind m.fl. (FP),

2012/13:N321 av Sven-Erik Bucht (S) och

2012/13:N330 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Lars Johansson (båda S).

Reservation 6 (S, V)

4. Övrigt om turism

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 29,

2012/13:N207 av Eva Flyborg (FP) yrkandena 1 och 2,

2012/13:N212 av Sten Bergheden (M),

2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 2,

2012/13:N235 av Sten Bergheden och Lars Elinderson (båda M),

2012/13:N236 av Sten Bergheden och Jan R Andersson (båda M),

2012/13:N260 av Anita Brodén m.fl. (FP),

2012/13:N261 av Christer Winbäck (FP),

2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 8,

2012/13:N281 av Marie Nordén m.fl. (S),

2012/13:N298 av Lars Beckman (M),

2012/13:N324 av Ulrika Carlsson i Skövde (C),

2012/13:N329 av Désirée Liljevall (S),

2012/13:N361 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1–4,

2012/13:N362 av Annika Eclund (KD),

2012/13:N389 av Edward Riedl (M) och

2012/13:N398 av Walburga Habsburg Douglas och Lotta Finstorp (båda M).

Reservation 7 (V)

Reservation 8 (S, MP) – motiveringen

5. Kulturella och kreativa näringar

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:N359 av Isak From (S) och

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12.

Reservation 9 (S, MP, V)

6. Mjukvarubranschen

Riksdagen avslår motion

2012/13:N201 av Kent Persson m.fl. (V).

Reservation 10 (V)

7. Övrigt om olika näringsgrenar

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:N274 av Helene Petersson i Stockaryd m.fl. (S),

2012/13:N317 av Olle Thorell m.fl. (S),

2012/13:N325 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C) och

2012/13:N326 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C).

Reservation 11 (S, MP, V) – motiveringen

Stockholm den 11 april 2013

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jonas Eriksson (MP), Jessica Polfjärd (M), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Helena Lindahl (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Anna Hagwall (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 72 motionsyrkanden om olika näringspolitiska frågor från den allmänna motionstiden hösten 2012.

Under beredningen av ärendet har riksrevisorn Gudrun Antemar lämnat information om rapporten Etablering genom företagande – är statens stöd till företagare effektiva för utrikes födda? (RiR 2012:26) och företrädare för Tillsväxtverket informerat om undersökningen Entreprenörskapsbarometern 2012.

Utskottets överväganden

Inledning

Näringspolitiken innefattar bl.a. insatser för att skapa goda ramvillkor för företag, företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, arbete för att stärka innovationskraft och för att förenkla för företag samt turistfrämjande insatser. Det mål som riksdagen har fastställt för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:NU1). De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

Myndigheter som verkar inom det näringspolitiska området är bl.a. Verket för innovationssystem (Vinnova), Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys). Inom området finns även statligt ägda bolag som t.ex. Almi Företagspartner AB (Almi), VisitSweden AB och RISE – Research Institutes of Sweden Holding AB.

Riksdagen behandlade hösten 2012 regeringens förslag till insatser inom näringslivsområdet i budgetpropositionen för 2013 utgiftsområde 24 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1). Riksdagen tillstyrkte de anslag som regeringen föreslog för budgetåret 2013 inom utgiftsområde 24 om totalt ca 5,2 miljarder kronor. Samtidigt avtog riksdagen 44 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden hösten 2012 om olika näringspolitiska frågor.

I det följande behandlas motionsyrkanden om olika näringspolitiska frågor från den allmänna motionstiden 2012. Motionerna delas upp i avsnitten Företagsfrämjande insatser och Särskilda näringsgrenar.

Företagsfrämjande insatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör olika åtgärder för att främja företagande. Utskottet hänvisar bl.a. till att regeringen bedriver ett aktivt arbete när det gäller åtgärder för att främja företagande och skapa ett gott företagsklimat. Riksdagen avslår även motionsyrkanden som gäller socialt företagande och hänvisar till det arbete som redan pågår för att stärka sociala företag och göra det lättare att starta nya sådana företag.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (MP), 3 (V), 4 (S, V) och 5 (MP).

Motionerna

Allmänt om företagsfrämjande

Sverige behöver fler företag som kan skapa välfärd, tillväxt och näringslivsutveckling, anför Christina Karlsson och Jasenko Omanovic (båda S) i motion 2012/13:N244. Villkoren för entreprenörskap måste enligt motionärerna stärkas om framtidens jobb ska kunna skapas i små och medelstora företag. Det måste bli lättare att starta och driva företag, anför motionärerna. Ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att få fler människor att starta nya företag begärs därför i motionen.

Det är viktigt med kapital i ett tidigt skede för att innovationer ska kunna kommersialiseras och bli nya produkter och tjänster, anför Lars Mejern Larsson m.fl. (S) i motion 2012/13:N265 (yrkande 10). Den lokala och regionala finansinfrastrukturen är avgörande för att företag ska kunna etablera sig på landsbygden, anför motionärerna. Ett tillkännagivande förordas i motionen om vikten av att stödja finansieringen av lokala innovationer.

Det behövs en rad åtgärder för att stimulera nyföretagandet, anför Olle Thorell (S) i motion 2012/13:N316. Det krävs enligt motionären många olika åtgärder för att fler ska vilja bli företagare. En viktig åtgärd är att företagare kan få stöd under inledningsskedet, varvid mentorer gör en mycket viktig insats för att stödja nyföretagandet i Sverige. Almis nationella mentorsprojekt har i stort sett fungerat bra men har vissa brister och begränsningar. Det bör därför vidtas åtgärder så att ideellt mentorskap som finansieras av staten görs tillgängligt för företag äldre än tre år och att Almi kan samverka med lokala aktörer för att optimera resurserna. Motionären förordar därför ett tillkännagivande om mentorer för småföretagare.

I motion 2012/13:N320 av Johan Löfstrand m.fl. (S) föreslås att åtgärder vidtas för att förbättra villkoren för småföretagare. För att öka tillgången till riskvilligt kapital föreslår motionärerna att staten erbjuder s.k. villkorlån. Vidare anför motionärerna att löntagarägda företag och kooperativ är en företagsform som bör uppmärksammas och stimuleras. Andra viktiga frågor för små och medelstora företag är utformningen av skatter och trygghetssystem. Ett tillkännagivande om att förbättra villkoren för småföretagare förordas av motionärerna.

Bättre finansieringslösningar vid start av företag förordar Isak From m.fl. (S) i motion 2012/13:N358. Motionärerna efterfrågar ett finansieringsystem i tidiga skeden där staten tillsammans med andra aktörer kan garantera lån och investeringar. Ett tillkännagivande föreslås därför om behovet av finansiering i tidiga skeden (yrkande 1). Förvärv av företag, i synnerhet vid generationsskiften, försvåras eller uteblir helt på grund av avsaknad av helhetssyn och brist på överkomliga finansieringsmodeller. Många fler skulle starta företag om den personliga risken kunde minskas genom bättre offentlig finansiering. Behovet av statliga garantier vid generationsväxling och nyföretagande bör därför uppmärksammas (yrkande 2),

anför motionärerna. Inte minst i glesbygd är det lokala ägandet viktigt, anförs det i motionen. Ett tillkännagivande förordas därför om behovet av att öka långsiktigheten i finansieringsmodellerna och behovet av att öka det lokala och regionala ägandet (yrkande 3).

Alla som startar ett företag bör få hjälp av en företagslots som med god överblick går igenom idéer och alternativa finansieringslösningar och ser till att nödvändiga ansökningar m.m. görs i tid, anför Sten Bergheden (M) i motion 2012/13:N211. Fler måste våga starta företag i Sverige, och det bör därför göras en översyn av möjligheten att inrätta företagslotsar i hela Sverige (yrkande 1), föreslår motionären. Villkoren för lån från Almi är ofta inte är särskilt fördelaktiga i jämförelse med villkoren för lån från en bank. Amorteringsvillkoren och räntevillkoren för Almis lån bör därför förändras så att de stimulerar framväxten av nya företag. Motionären förordar en översyn av möjligheten att förbättra villkoren och amorteringskraven för lån från Almi (yrkande 2).

I motion 2012/13:N297 av Lars Beckman (M) föreslås det att åtgärder vidtas för att samordna hjälp från olika organisationer i samband med nyföretagande. Motionären anför att det finns så många olika organisationer som bistår med hjälp när entreprenörer vill förverkliga sina affärsidéer och starta egna företag att det är svåröverskådligt. Rollfördelningen bör därför ses över i syfte att förenkla för blivande företagare, säger motionären.

I Sverige finns ett stort behov av att det skapas fler nya och växande företag, anför Hans Backman (FP) i motion 2012/13:N262. Stiftelsen Nyföretagarcentrums arbete för att stötta nyföretagande är mycket effektivt, anser motionären. En översyn av stödet till nyföretagande bör därför göras för att se till att statens resurser hamnar där de gör mest nytta.

Det engagemang och den kunskap som finns hos olika organisationer som ger företagsrådgivning är ett viktigt komplement till myndighetskontakter, anför Penilla Gunther (KD) i motion 2012/13:N313. Det saknas dock tillräckliga resurser som garanterar att organisationerna kan bedriva och utveckla effektiv företagsrådgivning på lång sikt. En omfördelning av de statliga medlen bör därför ske så att dessa organisationers verksamheter får mer jämlika och långsiktiga villkor, anför motionären.

Kvinnors företagande

Det krävs insatser för en jämnare fördelning av ekonomisk makt och kvinnors inflytande i näringslivet, anför Carina Hägg (S) i motion 2012/13:N208. Den ojämna fördelningen av ägande och makt inom företagandet hämmar sysselsättningen och tillväxten. Initiativ bör därför tas för ett jämställdare näringsliv, säger motionären som förordar ett tillkännagivande om kvinnors företagande i enlighet med vad som anförs i motionen.

I Sverige startas färre företag av kvinnor än av män, och det finns studier som visar att kvinnors förutsättningar för att starta företag skiljer sig från männens, framhåller Pia Nilsson (S) i motion 2012/13:N257. Forskning har enligt motionären visat på att det generellt sett är svårt för

företagare att lösa finansieringen av nya affärsverksamheter eftersom tillgången på riskkapital är begränsad. Det har även visat sig att kvinnor verkar ha svårare att finna finansörer till sina verksamheter. Staten bör därför se över sina företagsfrämjande åtgärder, anser motionären som förordar ett riksdagsuttalande om behovet av riskkapital för kvinnors företagande.

Syftet med resurscentrum för kvinnor är att bidra till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet, anför Lars Mejern Larsson m.fl. (S) i motion 2012/13:N265. I Värmland har det startats ett regionalt resurscentrum för kvinnor där man har anställt genuspedagoger. En fortsatt satsning på denna verksamhet bör ske anser motionärerna som föreslår ett tillkännagivande om vikten att satsa på regionala resurscentrum för kvinnor.

I motion 2012/13:N309 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M) förordas ett riksdagsuttalande om att det bör skapas förutsättningar för att få fler kvinnliga innovatörer. För att Sverige ska bli ett entreprenörsländ i världsklass måste andelen kvinnliga innovatörer öka, anser motionärerna. En strategi för hur kvinnliga innovatörer ska få större möjligheter att utveckla sina produkter bör utgöra en särskild del i den nationella strategin för kvinnors företagande, anför motionärerna.

Grunden för innovationer är uppfinningar, men av antalet patent som tecknas i Sverige innehåser endast 9 procent en kvinna, anför Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) i motion 2012/13:N367. I motionen föreslås tre tillkännagivanden om kvinnligt entreprenörskap. Bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer bör i vissa fall vara riktade enbart till kvinnor (yrkande 1). Vidare bör bl.a. Almi och Vinnova få i uppdrag att stimulera nätverksbyggande speciellt inriktat mot kvinnor (yrkande 2). Slutligen förespråkar motionärerna att bl.a. Almi och Vinnova bör eftersträva en jämnare könsfördelning vid rekrytering av rådgivare, där ett första mål bör vara att minst 25 procent av rådgivarna ska vara av ettdera könet (yrkande 3).

Företagare med utländsk bakgrund

Småföretagen har en allt större betydelse för sysselsättningen av personer med utländsk bakgrund, anför Yilmaz Kerimo (S) i motion 2012/13:N243. Mentorerna för invandrare som vill starta företag skulle kunna vara en åtgärd att pröva, anser motionären som förordar ett tillkännagivande om att förbättra förutsättningarna för personer med invandrarbakgrund att etablera sig som småföretagare.

Utrikesfödda företagare är en viktig resurs för Sverige, anför Lars Beckman (M) i motion 2012/13:N346. Motionären föreslår att en översyn görs av frågan om möjligheterna för utrikesfödda personer att starta och driva företag i Sverige samt förespråkar ett riksdagsuttalande om utrikesfödda företagares betydelse.

Förutsättningarna att starta och driva företag behöver även bli bättre för personer med utländsk bakgrund som bor i Sverige, anför Anneli Enochson (KD) i motion 2012/13:N238. Motionären förordar därför ett riksdagsuttalande om att särskilda insatser när det gäller företagsrådgivning bör erbjudas utlandsfödda företagare i alla Sveriges kommuner.

I motion 2012/13:A223 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) föreslås tillkännagivanden om att regeringen bör bistå Almi i stödinsatser till unga med invandrarbakgrund som önskar starta nya företag eller utveckla existerande företag (yrkande 5) samt om att undersöka möjligheterna till ökat stöd till invandrade kvinnors företagande (yrkande 6).

Unga företagare

Esabelle Dingizian (MP) föreslår i motion 2012/13:N380 ett riksdagsuttalande om att stärkta insatser som främjar ungt företagande bör göras. Sveriges unga förtjänar en genomtänkt och samlad strategi med insatser som fångar upp ungdomar som har tankar och idéer om att starta eget företag, anför motionären.

Socialt företagande

Socialt och kooperativt företagande bidrar till ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden och stärker omställningsförmågan för den svenska ekonomin, anför Jennie Nilsson m.fl. (S) i kommittémotion 2012/13:N365 (yrkande 15). Näringslivet blir mer konkurrenskraftigt om det finns en mångfald av olika företagsformer, säger motionärerna. Det kooperativa nyföretagandet har stora möjligheter att bidra till en långsiktig och hållbar tillväxt. Det är viktigt att följa hur förutsättningarna för de kooperativa företagen kan utvecklas och stärkas. Därför förordar motionärerna att regeringen i sitt regleringsbrev till Tillväxtverket förtydligar hur stödet till sociala och kooperativa företag kan stärkas inom myndighetens verksamhetsområden.

Det sociala företagandet medför stora möjligheter att skapa nya hållbara företag och utveckla affärsområden som ger nya arbetstillfällen samtidigt som nya grupper integreras på arbetsmarknaden, anför Anita Wallén m.fl. (S) i motion 2012/13:N241. För att dessa företag ska kunna överleva måste det finnas en marknad. Kommuner, staten och landsting kan främja socialt företagande genom att tydligt visa att företagets tjänster och produkter efterfrågas. De som står i begrepp att starta sociala företag har ofta svårt att få lån. Därför är det viktigt att se över möjligheterna till finansiering genom t.ex. statliga mikrolån, anför motionärerna som förordar ett riksdagsuttalande om att dels skapa utökade marknader för sociala företag dels skapa bättre förutsättningar för att finansiera bildande av sociala företag.

Arbetsintegrerande sociala företag har visat sig vara en bra form för att skapa arbete och sysselsättning för människor som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, anför Christer Adelsbo m.fl. (S) i motion 2012/13:N255. Allt fler arbetsintegrerande sociala företag startas, många

gångar med stora ideella insatser. Behovet av att kunna utveckla mer organiserade nätverk och plattformar för påverkansarbete, kompetensutveckling och samarbete ökar. Skoopi, Sociala Arbetskooperativens Intresseorganisation, är i dag den enda förening som organiserar sociala företag. De sociala företagen måste själva skapa sina egna organisationer men det är svårt utan något kontinuerligt stöd. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att regeringen i regleringsbrevet till Tillväxtverket skriver in att en del av de befintliga medel som avsätts för stöd till arbetsintegrerande socialt företagande även bör bidra till att stödja utvecklingen av egna intresseorganisationer för sociala företag.

I motion 2012/13:N307 anför Louise Malmström och Håkan Bergman (båda S) att sociala företag ofta har stora behov av kunskapsutveckling och kompetensutveckling, framför allt i början av sin verksamhet. Det handlar om behov av att göra marknadsundersökningar, lära sig marknadsföring och professionell upphandling, etablera kvalitetssystem och liknande. Dessutom har sociala företag i dag stora svårigheter att få finansiering. Det behövs ett snabbt stöd till de nystartade sociala företag som finns i dag. Dessa insatser kan därefter kompletteras eller ersättas av mer långtgående åtgärder. En väl beprövad och framgångsrik metod är att via Almi eller Tillväxtverket gynna olika grupper av företag med olika typer av utbildnings-, kompetens- och åtgärdscheckar. Möjligheterna att använda ett sådant system även för sociala företag bör därför ses över, anför motionärerna.

I motion 2012/13:N349 av Christer Adelsbo m.fl. (S) föreslås tre tillkännagivanden om socialt företagande. Möjligheten till en ökad samverkan mellan den offentliga sektorn och de sociala företagen bör enligt motionärerna ses över (yrkande 1). Vidare bör regeringen verka för att det sociala företagandet ges samma tillgång till företagsrådgivning och kompetensutveckling som andra småföretag (yrkande 2). Det sociala företagandet och dess utvecklingsmöjligheter berör många politikområden. Motionärerna anser därför att regeringen bör tillsätta ett samarbetsorgan som består av representanter för både de berörda politikområdena och de sociala företagen och berörda intresseorganisationer (yrkande 3).

Finansinstitutet ställer sig ofta frågande till andra företagsformer än aktieföretag, anför Kerstin Engle m.fl. (S) i motion 2012/13:Ub443. Det behövs därför en ökad förståelse och kunskap om de idéburna företagen. För att underlätta för nya företagare bör möjligheterna att avsätta offentliga medel för kapitalförsörjning till idéburet företagande ses över (yrkande 1), anser motionärerna. Som ett led i att öka kunskapen om olika företagsformer bör också forskningen kring idéburet företagande främjas (yrkande 5).

Kunskapen om kooperativt företagande och den sociala ekonomin måste bli större, anför Berit Högman m.fl. (S) i motion 2012/13:A264. Lagen om offentlig upphandling bör ses över, och man bör undersöka möjligheten att ha en särskild lagstiftning i Sverige om socialt företagande, anför motionä-

terna. Vidare bör en översyn göras av möjligheten att inrätta en särskild fond för kapitalförsörjning till sociala arbetskooperativ. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande med denna innebörd.

Det har skett en ökning av insatserna och sysselsättningen hos sociala företag för personer med funktionsnedsättning, anför Cristina Husmark Pehrsson (M) i motion 2012/13:N348. Antalet sysselsatta är dock fortsatt lågt. Det har inte gjorts så många studier på området, varför det är svårt att dra slutsatser om verksamheternas effekter. Motionären förordar ett tillkännagivande om att de sociala företagens ställning och villkor bör ses över.

Intresseorganisationer för socialt företagande inom befintliga regelverk bör få tillgång till stöd, anför Penilla Gunther (KD) i motion 2012/13:N215. Ett program för arbetsintegrerande sociala företag bör enligt motionären därför ingå i regeringens regleringsbrev till Tillväxtverket.

I motion 2012/13:N221 av Penilla Gunther (KD) förordas ett riksdagsuttalande om en näringspolitisk strategi för idéburet företagande. Stödet från det offentliga till start och utveckling av idéburet företagande är utformat på olika sätt i Sverige, och det borde bli mer målmedvetet och strategiskt, anför motionären.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Hösten 2012 behandlade och avstyrkte utskottet ett fyrtiotal motionsyrkanden om olika näringspolitiska frågor i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2013 (bet. 2012/13:NU1). Utskottet redogjorde då för sin syn på näringspolitikens inriktning och erinrade om det mål för näringspolitiken som riksdagen har beslutat om. Målet är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. Avvikande uppfattningar redovisades i fyra reservationer (S, MP, SD, V).

Ett åttiotal motionsyrkanden om näringspolitiska frågor från den allmänna motionstiden 2011 behandlade utskottet våren 2012 i s.k. förenklad ordning (bet. 2011/12:NU10). Utskottet avstyrkte samtliga yrkanden med hänvisning till ställningstaganden som utskottet och reserverter gjort främst i betänkanden våren 2011 och hösten 2011 (bet. 2010/11:NU20 respektive bet. 2011/12:NU1). En allmän näringspolitisk debatt hölls i samband med att riksdagen behandlade betänkandet.

Statlig kapitalförsörjning

Som ett led i en reform av insatser för kapitalförsörjning föreslog regeringen en sammanslagning av Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB till ett gemensamt bolag (prop. 2011/12:99). Syftet med sammanslagningen var att skapa en tydligare aktörsstruktur för marknadskompletterande finansiering i tidigare skeden. Finansutskottet föreslog att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att överlåta statens aktier i Innova-

tionsbron AB till Almi Företagspartner AB och vidta nödvändiga åtgärder (bet. 2011/12:FiU21). Riksdagen beslutade i enlighet med finansutskottets förslag. Organisationen, som har inrättats under första delen av 2013, avses att vara en central aktör för näringslivsutveckling i hela Sverige genom att erbjuda rådgivning och finansiering i olika former.

I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) aviserar regeringen att investeringsmandatet för såväl Inlandsinnovation AB som Fouriertransform AB ska vidgas. Syftet är att öka dynamiken och effektiviteten när det gäller riskkapitalinvesteringar. Det handlar bl.a. om att utöka det geografiska mandatet vad gäller Inlandsinnovation AB och om att bredda investeringsmandatet för Fouriertransform AB till att omfatta även andra delar av tillverkningsindustrin än fordonsindustrin.

Riksrevisionen har granskat om Almis finansieringsverksamhet bidrar till att utrikes födda personer kan etablera sig på arbetsmarknaden genom att starta företag. Resultatet av granskningen redovisades i december 2012 genom rapporten Etablering genom företagande – är statens stöd till företagare effektiva för utrikes födda? (RiR 2012:26). Riksrevisionen rekommenderar regeringen att öka kunskapen om hur stöden når fram till utrikes födda och vilken effekt de har för utrikes föddas företagande för att kunna utveckla och effektivisera stöd till start av näringsverksamhet och Almis lånefinansiering. Regeringen rekommenderas också att följa upp att Almi utvecklar sin uppföljning så att den svarar mot kraven i ägardirektiven och kan utgöra grund för en analys av om bolagets lånefinansiering ger ett effektivt stöd till utrikes födda som vill starta företag. Regeringen ska lämna en skrivelse till riksdagen inom fyra månader från det att rapporten mottogs och redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit eller avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser (5 kap. 18 a § RO).

Ägarskiften i företag

Regeringen har uppdragit åt Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) att göra en förstudie om hur kunskapen om ägarskiften i företag kan öka. I uppdraget ingår att undersöka vilken typ av statistik, forskning och övrig kunskap som behövs för att närmare identifiera och analysera problem med ägarskiften inom företag. Tillväxtanalys redovisade uppdraget i december 2012 (Ägarskiften i företag – en förstudie, WP/PM 2012:22). Regeringen avser att återkomma med eventuella förslag till insatser som bör genomföras för att underlätta ägarskiften.

Forskning och innovation

Riksdagen behandlade i februari 2013 regeringens proposition Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). I propositionen lämnar regeringen sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2013–2016. Hösten 2012 beslutade riksdagen att godkänna regeringens förslag i budgetpropositionen (prop. 2012/13:1) om anslag till forskning inom sju olika utgiftsområden (bet. 2012/13:FiU1). Förslagen innebär en succes-

siv nivåökning av medel till forskning med 4 miljarder kronor fram till 2016. Regeringen redovisar i forskningspropositionen hur man vill fördela dessa medel. Bland annat bedöms att Verket för innovationssystem (Vinnova) medel bör öka för att tillgängliggöra test- och demonstrationsanläggningar inom Research Institutes of Sweden (RISE-instituten) och även andra investeringar i och nyetablering av test- och demonstrationsanläggningar. Vidare bedöms att anslaget för forskning och utveckling till Vinnova bör öka med totalt 200 miljoner kronor under åren 2014–2016 för finansiering av strategiskt svenskt deltagande i s.k. partnerskapsprogram inom ramen för det europeiska forsknings- och innovationssamarbetet. Regeringen avser också att ge Vinnova och RISE Holding AB i uppdrag att gemensamt ta fram en strategi för att tillgängliggöra test- och demonstrationsanläggningar inom RISE Holding AB och gemensamt bedöma behovet av investeringar och nyetableringar.

I oktober 2012 beslutade regeringen om en nationell innovationsstrategi. Syftet med strategin är att bidra till ett innovationsklimat med bästa möjliga förutsättningar för innovation i Sverige med sikte på år 2020. Innovationsstrategin handlar om att identifiera och åtgärda områden där det i dag finns hinder för innovation eller där Sverige uppvisar svagheter i internationella jämförelser. Strategin ska omsättas i konkreta insatser från regeringens sida men också bidra till att mobilisera andra aktörers insatser för att stärka innovationskraften i Sverige.

Statistik om företagande

Tillväxtanalys presenterade i februari 2013 statistik om nyföretagandet i Sverige (Nyföretagandet i Sverige 2011, rapport 2013:02). Av rapporten framgår att antalet nystartade företag 2011 uppgick till 73 709, vilket innebar en ökning med 5,5 procent jämfört med 2010, då 69 855 företag nyetablerades. Fördelat efter branschgrupper startades drygt 11 000 (15 procent) av de nya företagen inom branschgruppen handel och service av motorfordon och drygt 8 000 (11 procent) inom bygg och anläggning, samt drygt 7 000 (10 procent) inom juridisk och ekonomisk konsultverksamhet. De största förändringarna jämfört med 2010 inträffade inom finans-, försäkrings- och fastighetsverksamhet, utbildning samt förlag, radio, tv, film och telekommunikation, med ökningsgrad på 37, 24 respektive 18 procent. Av de nystartade företagen 2011 hade 32 procent sitt säte i Stockholms län, 16 procent i Västra Götalands län och 14 procent i Skåne län. Jämfört med 2010 ökade antalet nystartade företag med 6 procent i Stockholms och Skåne län och med 4 procent i Västra Götalands län. Den största ökningen, 14 procent, inträffade i Blekinge län. Knappt 26 000, eller 35 procent, av de nya företagen 2011 startades som aktiebolag. År 2010 startades 29 procent av de nya företagen som aktiebolag. Den 1 april 2010 sänktes kravet på minsta aktiekapital från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Antalet enskilda näringsidkare minskade med 3 procent, och antalet handels- och kommanditbolag minskade med 12 procent.

Tillväxtverket presenterade i mars 2013 Entreprenörskapsbarometern 2012. Undersökningen är Sveriges största attitydundersökning om inställningen till att starta och driva företag. Drygt 13 000 personer i åldern 18–70 år har deltagit. Undersökningen har genomförts sex gånger tidigare under perioden 2003 till 2008. Ungefär halva Sveriges befolkning i åldern 18–70 år skulle enligt 2012 års undersökning kunna tänka sig att bli företagare. Unga personer (18–30 år) kan i betydligt högre utsträckning tänka sig att bli företagare än de två övriga åldersgrupperna i undersökningen. Fler personer med utländsk bakgrund än med svensk bakgrund svarar att de hellre skulle vilja vara företagare än anställd, 39 procent jämfört med 31 procent bland personer med svensk bakgrund. En knapp majoritet av de tillfrågade, 57 procent, vill driva sitt företag med anställda, och 62 procent vill starta företag tillsammans med andra. Tillväxtverket har jämfört resultaten från Entreprenörskapsbarometern 2012 med resultat från en motsvarande undersökning som genomfördes 2004. Vid båda dessa tillfällen har frågorna riktats till hela befolkningen i åldern 18–70 år. Under de här åren har kunskapen om företagande och tron på den egna förmågan att klara av att starta företag ökat. Det är exempelvis fler som vet vart de kan vända sig för att få information om företagande. Även andelen som tror att de skulle klara av att starta företag har ökat, och denna ökning är störst bland kvinnor.

I Nyföretagarbarometern, som är ett samarbete mellan Nyföretagarcentrum Sverige och Bolagsverket, presenteras regelbundet statistik över nyföretagandet i Sverige och antalet nyregistrerade företag i alla Sveriges kommuner och län. Den statistik som för närvarande finns tillgänglig på Nyföretagarcentrums webbplats avser utvecklingen under hela 2012 jämfört med samma period 2011. Resultatet visar att antalet nystartade företag i Sverige 2012 uppgick till 61 775. Jämfört med de 69 295 företag som startades året innan utgör det en minskning med 10,9 procent.

På Bolagsverkets webbplats anges att under februari 2013 nyregistrerades 6 035 företag hos Bolagsverket jämfört med 6 472 i februari 2012, vilket motsvarar en minskning med 437 företag eller 6,8 procent. Statistiken avser de fyra vanligaste företagsformerna: aktiebolag, enskild näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag. År 2013 har inletts med ett minskat nyföretagande för de flesta större företagsformerna. I januari minskade nyregistreringen med drygt 10 procent, och den negativa trenden fortsätter. I februari minskade aktiebolagen med 5,4 procent och de enskilda näringsidkarna med 7,9 procent. Kommanditbolagen ökar däremot med 10,8 procent, men ökningen utgörs bara av åtta bolag.

Kvinnors företagande, företagare med utländsk bakgrund och unga företagare

I Tillväxtverkets regleringsbrev för budgetåret 2013 sägs följande. Fler unga personer och fler kvinnor ska se företagande som ett alternativ till anställning. Kvinnor och män ska ha likvärdiga möjligheter att bidra till

sysselsättning, en hållbar tillväxt och utveckling i alla delar av landet samt att starta, driva och utveckla företag. För att bidra till att uppnå målet ska Tillväxtverket under 2013 prioritera främjande av bl.a. entreprenörskap och innovationskraft hos unga personer och kvinnor.

Regeringen uppdrog i mars 2011 åt Tillväxtverket att samordna och genomföra en del i ett fyraårigt program för att främja kvinnors företagande. Programmet ska bidra till att nyföretagandet bland kvinnor ökar och att fler företag som drivs av kvinnor växer. Insatserna ska även bidra till att höja kunskapen om kvinnors företagande hos allmänheten, i näringslivet och hos offentliga aktörer. Regeringen bedömer att det finns ett fortsatt behov av särskilda åtgärder för att främja kvinnors företagande och har därför avsatt 100 miljoner kronor per år under perioden 2011–2014 för detta ändamål. Av dessa medel får Tillväxtverket använda 65 miljoner kronor för att genomföra det nyss nämnda programmet. Programmet inriktar sig på följande av affärsutveckling och innovationsutveckling för företag som drivs av kvinnor, entreprenörskap på universitet och högskolor, främjande av affärsutveckling och företagande inom gröna näringar, tjänstesektorn, servicesektorn, kulturella och kreativa näringar, vård, omsorg och utbildning samt en satsning på ambassadörer för kvinnors företagande. Uppdraget ska delrapporteras varje år och slutrapporteras senast den 15 april 2015.

Almi har också fått del av de medel som avsatts till åtgärder för att främja kvinnors företagande. De insatser som Almi ska göra inom ramen för det fyraåriga programmet är följande: starta mentorskap för blivande företagare, verka för att öka andelen kvinnor på chefspositioner och i styrelser, skapa innovationsfinansiering samt göra ägarskiftesinsatser och ge råd i samband med mikrofinansiering till kvinnor med utländsk bakgrund (s.k. IFS-rådgivning).

I statens riktlinjer för Almis verksamhet 2013 anges att bolaget ska ge ett större antal lån till kvinnor och personer med utländsk bakgrund än den procentuella andel som gäller för befintliga företag och nyföretagandet bland dessa grupper samt att det är angeläget att noga följa kapitalmarknaden för företag som ägs eller leds av kvinnor respektive personer med utländsk bakgrund och uppmärksamma vilken typ av låneprodukter som de efterfrågar. Vidare sägs att fördelningen av kunder avseende kvinnor och personer med utländsk bakgrund inom rådgivningsverksamheten ska vara högre än den procentuella andel som gäller för antalet befintliga företag och nyföretagandet bland dessa grupper.

I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1 utg.omr. 24) föreslog regeringen en ökning av anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5) med vardera 5 miljoner för mentorinsatser om export och import riktade till personer med utländsk bakgrund samt informationsinsatser om den svenska upphandlingsmarknaden på olika språk. Syftet är att stimulera framväxten

av konkurrenskraftiga tillväxtföretag, att främja tillväxten av små och medelstora företag och att göra det enklare för fler små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar.

Regeringen fattade den 13 december 2012 ett nytt treårigt beslut om verksamhetsbidrag till resurscentrum för kvinnor. Målet med medlen är att bidra till att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande i det regionala tillväxtarbetet. Tillväxtverket fick genom beslutet i uppdrag att fördela verksamhetsbidrag om totalt 108 miljoner kronor till resurscentrum för kvinnor under åren 2013–2015. Regeringen fattade också ett beslut i november 2012 som möjliggjorde en förlängning av den tidigare verksamhetsperioden 2010–2012 med tre månader för att resurscentrum för kvinnor skulle kunna slutföra sina aktiviteter planenligt. Enligt näringsminister Annie Lööfs svar på en interpellation (ip. 2012/13:279) av Christer Örnfjäder (S) har Näringsdepartementet haft en kontinuerlig dialog och ett flertal möten med både Tillväxtverket och Winnet Sverige för att underlätta och skapa förutsättningar för att beslut om utbetalning av medel ska ske så smidigt som möjligt.

Tillväxtverket och Vinnova driver sedan hösten 2010 det gemensamma programmet Ungas Innovationskraft. Syftet är att tillvarata och utveckla ungas kunskap och kompetens för ökad innovationskraft i Sverige. I Tillväxtverkets regleringsbrev för budgetåret 2013 beslutade regeringen att förlänga programmet i ytterligare två år. Syftet är att möjliggöra att fler unga (18–30 år) förverkligar sina idéer och att tillvarata ungas perspektiv för ökad innovationskraft i Sverige. Programmets insatser ska bidra till att öka andelen unga som utvecklar och kommersialiserar sina idéer.

Socialt företagande

I samband med behandlingen av motioner om socialt företagande våren 2011 framhöll utskottet att regeringen borde intensifiera arbetet med sociala företag genom att bl.a. ta fram en förordning om arbetsintegrerande företag (bet. 2010/11:NU20).

Regeringen beslutade i april 2010 en handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag (N2010/1894/ENT). Med handlingsplanen ville regeringen underlätta för befintliga arbetsintegrerande sociala företag att växa och göra det lättare att starta fler sådana företag.

I juni 2010 beslutade regeringen – med anledning av handlingsplanen – att ge Tillväxtverket i uppdrag att utreda de nuvarande formerna av anordnarstöd. Syftet var att ta fram en samlad bild av hur det nuvarande systemet är utformat. Återrapporteringen, som gjordes i samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting och företrädare för sociala företag, lämnades till regeringen i mars 2011. Den innehåller de underlag som regeringen efterfrågade om anordnarstöd till arbetsintegrerande sociala företag, de ersättningsformer och bidragsformer som kan användas för verksamma i

företagen samt en översyn av former för samverkan. I rapporteringen lyfts också problem och hinder i de nuvarande formerna fram och förslag inför framtiden redovisas.

Tillväxtanalys fick – med anledning av handlingsplanen – i uppdrag att kartlägga arbetsintegrerande sociala företags användning och behov av statligt finansieringsstöd. I uppdraget ingick också att pröva möjligheterna att utveckla statistiken om dessa företag. Uppdraget redovisades i december 2011 i en rapport (Arbetsintegrerande sociala företag – användningen och behov av statligt finansieringsstöd, 2011:12). Myndigheten konstaterar bl.a. att det finns exempel på sociala arbetsintegrerande företag som har fått statligt finansieringsstöd och att regelverket således inte innebär något absolut hinder i detta avseende. I rapporten ingår även en översiktlig kartläggning av de sociala företagens branschtillhörighet, ålder och storlek. Kartläggningen visar att de arbetsintegrerande sociala företagen i genomsnitt är yngre än traditionella företag och att de i högre utsträckning finns representerade inom tjänsteproducerande branscher, vilket möjligen kan påverka företagens möjligheter att hitta finansiering. En iakttagelse som också görs är att det tycks förekomma stora regionala variationer.

När det gäller de arbetsintegrerande sociala företagens hinder och möjligheter att lämna anbud i offentliga upphandlingar, aviserade regeringen i sin handlingsplan att förslag på konkreta åtgärder som kan förbättra dessa aktörers förutsättningar vid offentliga upphandlingar skulle tas fram. I september 2010 beslutade regeringen om kommittédirektiv om utvärdering av regelverket för upphandling ur ett ekonomiskt och samhällspolitiskt perspektiv (dir. 2010:86). Till särskild utredare utsågs Anders Wijkman (tidigare EU-parlamentariker) och utredningen antog namnet Upphandlingsutredningen. Upphandlingsutredningen lämnade nyligen sitt slutbetänkande (SOU 2013:12) och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Frågan om en ny förordning, som aktualiserades i samband med handlingsplanen och främst skulle fastställa en definition av begreppet arbetsintegrerande sociala företag, utreddes inom Regeringskansliet. I de diskussioner som fördes framkom att nödvändiga bestämmelser för regeringens arbete med arbetsintegrerande sociala företag redan fanns på plats i den förordning som reglerar arbetsmarknadspolitiska insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (förordningen [2000:630] om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga).

Tillväxtverket påbörjade 2012 ett utvecklingsarbete för att underlätta för dem som vill starta och driva företag med samhälleliga och sociala mål. I arbetet ingår att fördela projektmedel till utvecklingsprojekt. Tillväxtverket har fattat beslut om att stödja 29 projekt som arbetar med sociala innovationer och affärsutveckling i arbetsintegrerande sociala företag. Tillväxtverket fick 138 ansökningar om totalt ca 60 miljoner kronor, 14 av de projekt som fick medel 2011 ansökte om medel för fortsättning och genomförande.

I Tillväxtverkets regleringsbrev för 2013 sägs att myndigheten ska prioritera att stärka och utveckla bl.a. socialt företagande och samhälls-entreprenörskap.

Regeringen finansierar under 2013 verksamheten Mötesplats Social Innovation (MSI) som finns vid Malmö högskola. MSI är ett kunskapscentrum med nationellt och internationellt fokus inom området social innovation och samhälls-entreprenörskap. I MSI:s arbete ingår utveckling, koordinering och spridning av kunskap och metoder inom området. MSI bedriver även en digital kunskapsplattform på svenska och engelska via en webbsida, sidan tillhandahåller också ett nätverk för aktörer inom området.

Regelverken för arbetsintegrerande sociala företag finns beskrivna på www.sofisam.se, en webbaserad handbok som avser att öka kunskapen om arbetsintegrerande sociala företag. Sofisam förvaltas av Tillväxtverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i samarbete med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting och Sociala Arbetskooperativens Intresseorganisation (Skoop).

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till de motioner som rör övergripande frågor om företagsfrämjande åtgärder. Därefter behandlar utskottet motioner om socialt företagande.

Övergripande om företagsfrämjande åtgärder

Utskottet vill inledningsvis framhålla att goda villkor för företagande är avgörande för ekonomisk tillväxt och ökad välfärd i samhället. Sverige ska ha ett entreprenörs- och företagsklimat i världsklass. Det ska vara enkelt och lönsamt att driva företag i Sverige. En positiv och öppen attityd till företagande är en förutsättning för ökat nyföretagande. Det ska också finnas goda förutsättningar att bedriva forskning och innovation med hög kvalitet, vilket bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft. När ny kunskap och nya idéer omsätts i lönsamma verksamheter läggs grunden för långsiktigt hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i hela landet.

I flera av de motioner som är aktuella här efterfrågas riksdagsuttalanden om olika åtgärder för att främja företagande. Åtgärder för att stimulera till nystart av företag förordas i motion 2012/13:N244 (S) och 2012/13:N316 (S). Samordning av stöd till nyföretagande efterfrågas i motion 2012/13:N297 (M), och i motion 2012/13:N262 (FP) förordas en översyn av stödet till nyföretagandet. Insatser för att stödja blivande företagare föreslås även i motionerna 2012/13:N211 (M), 2012/13:N297 (M) och 2012/13:N313 (KD). Med anledning av förslagen i dessa motioner vill utskottet anföra följande. Riksdagen har fastställt ett mål för näringspolitiken som går ut på att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för

fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning uppnås. Den näringspolitik som regeringen bedriver tar sin utgångspunkt i det fastställda målet och syftar till att skapa förutsättningar för att starta nya företag och för tillväxt i befintliga företag. Många politikområden är centrala när det gäller att främja företagsamhet och ge näringslivet goda villkor. Det krävs bl.a. väl fungerande konkurrens och marknader, ett skattesystem som främjar tillväxt av företag samt ett trygghetssystem som är anpassat till företagares behov. Regeringen bedriver en tillväxtpolitik som tar sin utgångspunkt i företagen. För att ytterligare stimulera entreprenörskap och företagande genomförs ett flertal åtgärder. Exempel på detta är insatser för att främja positiva attityder till entreprenörskap och insatser i form av information och rådgivning samt riktade åtgärder till vissa grupper i syfte att öka kompetensen hos blivande och befintliga företagare. Regelförenkling för företag är även fortsättningsvis prioriterat och syftar till att skapa fler och växande företag.

Frågor om åtgärder som gäller statlig kapitaltillförsel, kommersialisering av innovationer och underlättande av generationsskiften i företag tas upp i motionerna 2012/13:N265 (S), 2012/13:N320 (S) och 2012/13:N358 (S). Utskottet vill här påminna om att Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB nyligen slogs samman till ett gemensamt bolag. Därmed har en effektivare och mer tillgänglig organisation för marknadskompletterande finansiering skapats. Bolaget ska vara en central aktör för näringslivsutveckling genom att erbjuda rådgivning och finansiering i tidiga skeden, vilket bidrar till innovation och tillväxt i hela Sverige. När det gäller kommersialisering av innovationer vill utskottet även framhålla att det i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30), som nyligen behandlades av riksdagen, presenteras åtgärder som syftar till att öka forskningens kvalitet och nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap. Vidare innebär den nationella innovationsstrategi som regeringen nyligen beslutade om ett långsiktigt arbete för att behålla och vidareutveckla Sveriges ledande position i fråga om innovationsklimat och innovationsförmåga. När det gäller generationsskiften i företag noterar utskottet att det pågår ett arbete i Regeringskansliet med att ta till vara den studie som Tillväxtanalys har gjort om hur kunskapen om ägarskiften i företag kan öka. Riksdagen bör inte föregripa detta arbete.

Kvinnors företagande uppmärksammas i motionerna 2012/13:N208 (S), 2012/13:N257 (S), 2012/13:N265 (S), 2012/13:N309 (M) och 2012/13:N367 (M). Bland annat efterfrågas insatser för ökad kapitaltillförsel till kvinnors företagande, bättre förutsättningar för kvinnliga innovatörer och medel till resurscentrum för kvinnor. Utskottet vill i denna del framhålla det arbete som utförs när det gäller riktade insatser för kvinnors företagande främst inom ramen för Tillväxtverkets och Almis verksamheter, vilka redogjorts för i det föregående. Vidare fattade regeringen i december

2012 ett nytt beslut om verksamhetsbidrag till resurscentrum för kvinnor. Tillväxtverket fick i samband med det i uppdrag att fördela verksamhetsbidrag om totalt 108 miljoner kronor till resurscentrum för kvinnor under åren 2013–2015.

I motionerna 2012/13:N243 (S), 2012/13:N346 (M), 2012/13:N238 (KD), 2012/13:A223 (KD) och 2012/13:N380 (MP) förordas riksdagsuttalanden om olika främjande åtgärder för företagare med utländsk bakgrund och unga företagare. Även på dessa områden bedrivs som tidigare nämnts ett arbete, främst genom Almis, Tillväxtverkets och Vinnovas verksamheter, med att på olika sätt undanröja hinder och underlätta för företagande. Det är enligt utskottets mening angeläget att detta arbete även i fortsättningen drivs med kraft.

Sammantaget anser utskottet att regeringen bedriver ett aktivt arbete när det gäller åtgärder för att främja företagande och skapa ett gott företagsklimat. Utskottet bedömer inte att ett tillkännagivande på något område skulle medföra att arbetet blir effektivare eller påskyndas. Samtliga här aktuella motionsyrkanden avstyrks därför.

Socialt företagande

I motionerna 2012/13:N365 (S), 2012/13:N241 (S), 2012/13:N255 (S), 2012/13:N307 (S), 2012/13:N349 (S), 2012/13:Ub423 (S), 2012/13:A264 (S), 2012/13:N348 (M), 2012/13:N215 (KD) och 2012/13:N221 (KD) efterfrågas riksdagsuttalanden om olika åtgärder för att främja socialt företagande och förbättra villkoren för sociala företag. Inom begreppet socialt företagande ryms verksamheter som har till syfte att tillgodose något samhällsligt ändamål eller behov och har allmännytta som sin främsta drivkraft. Utskottet har tidigare uttryckt sin positiva syn på dessa verksamheter (bet. 2010/11:NU20). Bland annat har sociala företag visat sig vara en bra form för att skapa arbete och sysselsättning för personer som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. De sociala företagens styrka är vidare att de förener en persons behov av arbete med marknadens behov av produkter och tjänster. Samhällets behov av rehabiliteringstjänster kan också många gånger mötas av de sociala företagen. En handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag beslutades, som tidigare nämnts, våren 2010. Med handlingsplanen ville regeringen underlätta för befintliga arbetsintegrerande sociala företag att växa och göra det lättare att starta fler sådana företag. Som tidigare har redovisats har en rad olika åtgärder vidtagits med anledning av handlingsplanen.

Vidare pågår det ett utvecklingsarbete i Tillväxtverkets regi för att underlätta för dem som vill starta och driva företag med samhällliga och sociala mål. I arbetet ingår att fördela projektmedel till utvecklingsprojekt. Syftet med insatsen är att stärka nya och befintliga arbetsintegrerande sociala företags affärsutveckling och hållbarhet och att stimulera utvecklingen av sociala innovationer som kan förväntas spridas till andra geografiska områden eller verksamhetsområden och aktörer. Det ingår också

generellt i Tillväxtverkets uppdrag för 2013 att stärka och utveckla bl.a. socialt företagande och samhälls-entreprenörskap. Verksamheten Mötesplats Social Innovation (MSI) som finns inom Malmö högskola är också prioriterat under 2013. MSI är, som nämnts, ett kunskapscentrum med nationellt och internationellt fokus inom området social innovation och samhälls-entreprenörskap. I arbetet ingår utveckling, koordinering och spridning av kunskap och metoder inom området.

Mot bakgrund av det arbete som redan pågår för att stärka sociala företag och göra det lättare att starta nya sådana företag, anser utskottet inte att det finns behov av något riksdagsuttalande. Därmed avstyrks samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

Särskilda näringsgrenar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör turism och vissa övriga näringsgrenar. Utskottet hänvisar bl.a. till de insatser som görs och anser inte att det finns behov av något riksdagsuttalande.

Jämför reservationerna 6 (S, V), 7 (V), 8 (S, MP) och 9 (S, MP, V).

Motionerna

Turism

En verksamhet som blir allt viktigare är fisketurismen, anför Matilda Ernkrans m.fl. (S) i kommittémotion 2012/13:MJ425. Motionärerna anser att Sverige har bra förutsättningar för att fler företag ska startas inom fisketurismen, varför regeringen bör ge en eller flera myndigheter i uppdrag att undersöka förutsättningarna för fisketurism och hur denna kan stimuleras med bl.a. regelförändringar.

Sverige har bra förutsättningar för att vara värd för större evenemang; det behövs dock en strategi för genomförandet av stora internationella evenemang inom idrott och kultur, anser Désirée Liljevall m.fl. (S) i motion 2012/13:N222. Strategin bör tas fram i samarbete med idrottsrörelsen, kulturlivet och besöksnäringens organisationer anser motionärerna, som förordar ett riksdagsuttalande om det som anförs i motionen om internationella evenemang.

Omsorgen om vår miljö är viktigt för den växande besöksnäringen, anför Jonas Gunnarsson m.fl. (S) i motion 2012/13:N227. I många delar av landet är man beroende av att det finns ren och tillgänglig natur för att kunna skapa de upplevelser som i sin tur ger nya jobb och intäkter, skriver motionärerna som föreslår ett tillkännagivande om vikten av en god miljö för att stimulera besöksnäringen och öka antalet arbetstillfällen.

Turistnäringens möjligheter att skapa tillväxt och arbete är beroende av riktade insatser anför Marie Nordén m.fl. (S) i motion 2012/13:N281. Insatserna bör ta hänsyn till behovet av nya lösningar för att möta en hårdare konkurrens inom besöksnäringen. Den positiva trenden bör tas till vara, vilket kräver ett långsiktigt och aktivt engagemang från statens sida, framhåller motionärerna som förordar ett riksdagsuttalande om att se över behovet av nationellt stöd till turistnäringen.

Sverige har en stor potential att utvecklas som besöksland, anför Sven-Erik Bucht (S) i motion 2012/13:N312. För att skapa förutsättningar för en fortsatt expansion har besöksnäringen utarbetat en nationell strategi för svensk besöksnäring som strävar mot en fördubbling av turismen till 2020. Motionären förordar ett riksdagsuttalande om att se över möjligheterna att utveckla fler exportmogna destinationer.

Besöksnäringen är en näring som stimulerar till egenföretagande, säger Désirée Liljevall (S) i motion 2012/13:N329. Det behövs nya investeringar för att tjänstesektorn även framöver ska ha en gynnsam utveckling, anser motionären, som också anser att staten, i samarbete med kommuner, föreningar och företag, bör ta ett ökat ansvar för att locka besökare till Sverige. Motionären föreslår ett tillkännagivande om offensiva investeringar för att tjänstesektorn även framöver ska ha en gynnsam utveckling.

Det främsta hindret för att genomföra internationella evenemang är oftast osäkerheter i finansieringen, säger Gunilla Carlsson och Lars Johansson (båda S) i motion 2012/13:N330. En sammanhållen strategi behöver därför utvecklas för att stärka den svenska evenemangsnäringen. Strategin bör tas fram av staten i samarbete med idrottsrörelsen, kulturlivet och besöksnäringens organisationer, anför motionärerna som förordar ett tillkännagivande om behovet av en nationell strategi för att främja evenemangsnäringen.

En växande internationell turism och en genomtänkt marknadsföring av Sverige bidrar till fortsatt tillväxt och innebär möjligheter till arbete för ungdomar, anför Annelie Karlsson m.fl. (S) i motion 2012/13:N361. Möjligheterna att utveckla besöksnäringen, som är en av de mest attraktiva arbetsmarknaderna för ungdomar i Skåne och Sverige, bör därför ses över, anför motionärerna (yrkande 1). Förutsättningarna att samordna landets resurser när det gäller besöksnäringen i ett strategiprogram bör också ses över (yrkande 2) liksom möjligheterna att öka den politiska prioriteringen och befästa besöksnäringen som en central basnäring och prioriterad del av svensk ekonomi (yrkande 3). En översyn av förutsättningarna att satsa på internationella evenemang bör också göras (yrkande 4).

Svensk turistnäring skapar arbetstillfällen och växande företag och bidrar till hela landets tillväxt, säger Sten Bergheden (M) i motion 2012/13:N212. Han anför också att det är angeläget att anslagen till marknadsföring av Sverige som besöksdestination kommer upp till genomsnittet i de

nordiska länderna. Möjligheten till en översyn av anslagen till marknadsföring av Sverige som turistland, så att de harmonierar med övriga nordiska länders nivåer, bör därför ses över enligt motionären.

Turistnäringen är på frammarsch i Skaraborg och har potential att växa ännu mer, anför Sten Bergheden och Lars Elinderson (båda M) i motion 2012/13:N235. Det behövs en översyn av hur Sveriges konkurrenskraft inom turistnäringen står sig jämfört med övriga länder i Norden, anför motionärerna.

Sten Bergheden och Jan R Andersson (båda M) anför i motion 2012/13:N236 att många Sverigebesökare anländer i bil från grannländer som Norge, Danmark, Tyskland och Holland. Ofta är det vägkrogarna som är de utländska turisternas första möte med Sverige. Inom ramen för satsningen på matlandet Sverige har inte maten längs de svenska vägarna fått särskilt mycket utrymme. Möjligheten att sätta större fokus på svenska vägkrogar inom ramen för turistsatsningar och för satsningen på matlandet Sverige bör därför ses över, anför motionärerna.

Att arrangera stora idrotts- och kulturevenemang innebär både stora ansträngningar från de lokala arrangörernas och initiativtagarnas sida och att stora ekonomiska belopp är i omsättning, anför Ann-Britt Åsebol (M) i motion 2012/13:N269. Motionären föreslår därför att regeringen tar fram en nationell strategi för hur Sverige ska kunna söka stora internationella evenemang och hur finansiering av dessa ska se ut.

En satsning på turistnäringen skulle skapa många nya arbetstillfällen samtidigt som en mer positiv bild av Sverige skulle spridas utanför nationens gränser, säger Lars Beckman (M) i motion 2012/13:N298. Regeringen bör därför samordna offentliga insatser i respektive län med regionala insatser inom området till en nationell kraftsamling för att stärka turistnäringen, anför motionären.

För att Sverige även i fortsättningen ska vara ett framgångsrikt turistland krävs att staten väljer att marknadsföra Sverige som ett sådant, säger Edward Riedl (M) i motion 2012/13:N389. När exportfrämjande åtgärder nämns glömmar man ofta bort turismen, trots att den inbringar stora intäkter, anför motionären som förordar ett tillkännagivande om behovet av att främja turismen i Sverige.

Besöksnäringen omfattar en mängd olika myndighetsområden som behöver samordnas för att på bästa sätt främja branschens utveckling och tillväxt, anför Walburga Habsburg Douglas och Lotta Finstorp (båda M) i motion 2012/13:N398. Mindre aktörer behöver få hjälp med att marknadsföra sig utanför region- och nationsgränserna. Såväl staten, regionerna, kommunerna och branschen som den ideella sektorn bidrar till besöksnäringens framgång. En översyn av samordningen mellan dessa olika aktörer och mellan aktörer över länsgränserna bör därför genomföras, anser motionärerna.

För att underlätta att fler turister gästar Sverige, vilket leder till fler arbetstillfällen och ökade inkomster, är det önskvärt att marknadsföringen av turismen ökar, säger Ulrika Carlsson (C) i motion 2012/13:N324. En översyn av hur Sveriges konkurrenskraft inom turistnäringen står sig jämfört med övriga länder i Norden bör göras, enligt motionären, i syfte att föreslå hur hinder ska undanröjas.

Att anordna en världsutställning kan bli ett avstamp för att marknadsföra Sverige bättre internationellt, anför Eva Flyborg (FP) i motion 2012/13:N207. Det finns en stor potential för att öka turismen i Sverige anser motionären. Hon anser vidare att Göteborg är en ideal plats för att anordna en världsutställning. Motionären förordar därför att regeringen skickar in en ansökan om att få anordna världsutställningen i Göteborg (yrkande 1) och att en kommitté tillsätts för att sätta samman en kandidatur och stötta den inför valet av stad (yrkande 2).

För att turismen i Sverige ska fortsätta att utvecklas och nå den målsättning som branschen har satt upp krävs en kraftsamling vad gäller marknadsföring, anför Anita Brodén m.fl. (FP) i motion 2012/13:N260. Marknadsföringen kan med fördel bedrivas i samverkan med övriga nordiska länder, säger motionärerna, som förordar ett riksdagsuttalande om marknadsföring i syfte att presentera Sverige som ett intressant resmål och turistmål för utländska besökare.

Turistföretagen är ofta växande småföretag, men finansieringsproblem och trygghetsvillkor utgör hinder för människor som vill satsa på sina företagsidéer, anför Christer Winbäck (FP) i motion 2012/13:N261. Det behövs därför en översyn av hur Sveriges konkurrenskraft inom turistnäringen står sig jämfört med övriga länder i Norden, i syfte att föreslå hur hinder ska undanröjas, anser motionären.

I motion 2012/13:N287 av Lars Tysklind m.fl. (FP) anføres att näringslivet har arbetat fram en nationell strategi för svensk besöksnäring. Motionärerna anser att det nu finns utrymme för framtida prioriteringar och satsningar på en fortsatt utveckling av turistnäringen. Ett tillkännagivande föreslås därför om att regeringen bör utarbeta en sammanhållen strategi för turismen.

De internationella möten och evenemang som anordnas i Sverige i dag omsätter årligen ett antal miljarder kronor, och det kan bli mer, anför Penilla Gunther (KD) i motion 2012/13:N219. Ett tillkännagivande förordas därför i motionen om att statliga verk och myndigheter ska medverka till att internationella möten arrangeras i Sverige.

Turistnäringen är på frammarsch i Skaraborg och har potential att växa ännu mer, anför Annika Eclund (KD) i motion 2012/13:N362. Det behövs därför en översyn av hur Sveriges konkurrenskraft inom turismnäringen står sig jämfört med övriga länder i Norden, säger motionären som föreslår ett riksdagsuttalande om en översyn av turistföretagens villkor.

Turismen har stor betydelse för hela landet, och Sverige är ett land som på många sätt lockar besökare från andra länder, anför Kent Persson m.fl. (V) i kommittémotion 2012/13:N272. Landsbygden erbjuder särskilt goda förutsättningar för ekoturism, säger motionärerna också, och de förordar att regeringen lägger fram ett förslag till samverkansprogram för turistnäringen.

Övriga näringsgrenar

I kommittémotion 2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 sägs att de kulturella och kreativa näringarna ligger i gränslandet mellan de kulturella och företagsekonomiska sektorerna. En ökad förståelse för hur den kreativa kompetensen kan användas för att höja värdet eller öka lönsamheten inom andra sektorer behöver skapas, anför motionärerna. Vidare anføres att Sverige behöver erövra och behålla en topposition inom områdena innovation och utveckling, och i det perspektivet spelar de kulturella och kreativa näringarna en avgörande roll. Ett tillkännagivande förordas av motionärerna om vad som anføres i motionen om kulturella och kreativa näringar.

Kulturhuvudstadsåret 2014 gör Umeå till ett skyltfönster för svenska kreativa näringar, anför Isak From (S) i motion 2012/13:N359. Det kan väcka nyfikenhet och locka företag, kulturutövare, studenter och andra att flytta till regionen. Umeå och regionen kan ta till vara globaliseringens möjligheter. För att göra detta möjligt bör regeringen ge Tillväxtverket i uppdrag att se över hur 2014 kan bli ett år då svensk konkurrenskraft stärks, särskilt inom området svenska dator- och tv-spel, design, film, moderna medier, mode och besöksnäringar, anför motionären.

I motion 2012/13:N274 av Helene Petersson i Stockaryd m.fl. (S) sägs att träindustrin och möbelindustrin är viktiga basnäringar för hela landet och har stor betydelse för utvecklingen i hela sydöstra regionen. Motionärerna anför också att många företag är beroende av att nybyggnationer sker att möjlighet till utveckling bör ges till befintliga näringar i Sverige. Forskningen inom träindustrin, både gällande byggteknikutveckling och forskning utifrån material och hållbarhet, är avgörande för att Sverige ska klara framtidens miljökrav. Insatser bör vidtas för att stimulera nybyggnationen av trähus, anför motionärerna, som förordar ett tillkännagivande om träindustrin som basnäring i sydöstra regionen.

Sverige har hög kompetens inom miljöteknikbranschen och efterfrågan på miljöteknik på världsmarknaden är större än någonsin, anför Olle Thorell m.fl. (S) i motion 2012/13:N317. Möjligheterna för svenska företag att växa och exportera är därmed mycket stora, framhåller motionärerna, som föreslår ett tillkännagivande om att se över möjligheter för svenska miljöteknikföretag att expandera.

I motion 2012/13:N326 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C) anføres att åkerinäringen i nuläget är fråntagen rätten att ansöka om investeringsstöd hos länsstyrelsen med hänvisning till näringens mobilitet. I

regelverket tar varken den svenska staten eller EU hänsyn till företagets roll och betydelse som arbetsgivare och tillväxtmotor i en enskild kommun eller region. Rådande inställning till åkerinäringen från statliga myndigheter och EU är omodern och står inte i samklang med regional utveckling, anför motionärerna, som föreslår ett tillkännagivande om behovet av omprövning av rådande inställning till åkerinäringen vad gäller rätten till investeringsbidrag.

Det har förekommit att s.k. LOV-företag har missgynnats p.g.a. myndigheters okunskap och inte har behandlats likvärdigt med traditionella tillverkningsföretag, anför Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C) i motion 2012/13:N325. Investeringsstöd har därvid nekats privat förskola med motiveringen att verksamheten är mycket lokal och endast har en kund, kommunen. Motionärerna förordar ett riksdagsuttalande om behovet av uppföljning av länsstyrelsernas vilja och kunskap att underlätta företagsutveckling och förbättra företagsklimatet för nya branscher, såsom s.k. LOV-företag.

I kommittémotion 2012/13:N201 av Kent Persson m.fl. (V) sägs att det behövs en strategi för mjukvaruutvecklingen i Sverige för att möta konkurrensen på världsmarknaden. Tjänstesektorns och industrins konkurrenskraft är avgörande för hur Sverige klarar sig i mjukvarubranschen. Det handlar om såväl forskningsinsatser och innovationsinsatser som åtgärder för kompetensförsörjning. Motionärerna föreslår att Vinnova får i uppdrag att tillsammans med mjukvarubranschen och akademien ta fram ett branschövergripande samverkansprogram för mjukvaruutveckling i Sverige.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Ett åttiotal motionsyrkanden om näringspolitiska frågor från den allmänna motionstiden 2011 behandlades av utskottet våren 2012 i s.k. förenklad ordning (bet. 2011/12:NU10). Av dessa avsåg 20 motioner förslag om insatser för att främja turism och om att olika typer av evenemang ska förläggas i Sverige. Utskottet avstyrkte samtliga yrkanden med hänvisning till ställningstaganden som utskottet och reservanter gjort främst i betänkanden våren 2011 och hösten 2011 (bet. 2010/11:NU20 respektive bet. 2011/12:NU1).

VisitSweden

VisitSweden AB (VisitSweden) ägs till hälften av staten och till hälften av Svensk Turism AB, som i sin tur ägs av den samlade svenska besöksnäringen. Bolaget har i uppdrag att marknadsföra varumärket Sverige internationellt och att marknadsföra svenska destinationer och upplevelser utomlands. Enligt riktlinjerna för budgetåret 2013, beslutade av regeringen i december 2012, ska VisitSweden bidra till att Sverige har hög attraktionskraft utomlands som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turist-

näring som bidrar till hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i alla delar av landet. VisitSweden koncentrerar marknadsföringen av Sverige till följande tolv prioriterade länder: Norge, Danmark, Finland, Ryssland, Tyskland, Nederländerna, Storbritannien, USA, Frankrike, Italien, Spanien och Kina. Bolaget har ett nära samarbete med utländska arrangörer och den svenska besöksnäringen.

Anslaget Turistfrämjande (1:7) uppgår för budgetåret 2013 till ca 120 miljoner kronor. Från anslaget finansieras statens aktieägartillskott till VisitSweden. Under perioden 2010–2012 förstärktes anslaget årligen med 50 miljoner kronor. Anslagsförstärkningen möjliggjorde enligt regeringen, tillsammans med näringslivets medfinansiering, bl.a. att marknadsföringen av Sverige ökade med 100 miljoner kronor och att bolaget etablerade tre nya utlandskontor på marknader som bedöms ha tillväxtpotential. I budgetpropositionen för 2013 föreslog regeringen att anslaget Turistfrämjande (1:7) ökas med 30 miljoner kronor årligen under 2013 och 2014 (prop. 2012/13:1, utg.omr. 24). Syftet med ökningen är att möjliggöra utökad marknadsföring av Sverige som turistland utomlands.

Uppdrag till Tillväxtverket

Regeringen gav i januari 2012 Tillväxtverket i uppdrag att genomföra insatser för hållbara turistdestinationer samt att stärka innovationsförmåga, kvalitet och konkurrenskraft i små och medelstora turistföretag och upplevselföretag. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2015.

I Tillväxtverkets regleringsbrev för budgetåret 2013 anges att myndigheten ska prioritera att stärka och utveckla bl.a. en hållbar svensk besöksnäring, inklusive strategiskt samverkansarbete med berörda myndigheter. Uppdraget innebär att Tillväxtverket, tillsammans med VisitSweden, ska leda en samverkansgrupp för destinationsutveckling och ökad tillväxt inom besöksnäringen. Syftet är att samordna och effektivisera alla initiativ som rör turism inom olika myndigheter. I samverkansgruppen ingår Trafikverket, Swedavia AB, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Verket för innovationssystem (Vinnova), Invest Sweden, Statens Fastighetsverk, Arbetsförmedlingen och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys).

Tillväxtverket medverkar i genomförandet av Attraktionskraft Sverige. Attraktionskraft Sverige är ett arbete som pågår inom Regeringskansliet där Näringsdepartementet samverkar med olika berörda aktörer för att på olika sätt främja lokala och regionala förutsättningar för att utveckla Sveriges attraktionskraft. Myndighetens medverkan ska ske utifrån redan givna ramar för verksamheten och syfta till att synliggöra och främja arbete med att utveckla attraktiva miljöer lokalt, regionalt och nationellt för såväl företag som individer. Tillväxtverkets medverkan ska redovisas senast den 14 februari 2014.

Besöksnäringens nationella strategi

Sommaren 2010 presenterade besöksnäringen en gemensam strategi för hur turismen ska utvecklas fram till år 2020. VisitSweden är en av aktörerna bakom strategin. Visionen är bl.a. att omsättningen från turism i Sverige ska fördubblas till 500 miljarder kronor, värdet av utländska besökarens konsumtion ska öka till 200 miljarder kronor och resmålet Sverige ska vara ett naturligt förstahandsval för utvalda målgrupper. För att klara detta ska minst 35 exportmogna destinationer i Sverige kunna erbjuda attraktiva upplevelser som passar för kräsna internationella gäster. I utvecklingsarbetet ska också hållbarhetsfrågorna inkluderas. Besöksnäringen siktar nu på att samarbeta mer strategiskt och dels arbeta för att fler upplevelser ska kunna säljas till internationella besökare, dels utveckla marknadsföringen för att öka uppmärksamheten för Sverige. Bland annat startade Svensk Turism AB, VisitSweden och Swedavia AB i februari 2011 ett gemensamt bolag, Svensk Destinationsutveckling AB, som ska bidra till fler exportmogna destinationer i Sverige. Bolaget verkar tillsammans med regioner, destinationer och företag i Sverige för att utveckla fler konkurrenskraftiga helhetsupplevelser.

Matlandet Sverige

Sverige – det nya matlandet är en satsning från regeringen som syftar till att skapa jobb och tillväxt över hela landet. En handlingsplan med fem fokusområden har tagits fram: offentlig mat, primärproduktion, förädlad mat, matturism och restaurang. Genom stöd och åtgärder inom mat och livsmedelsproduktion samt mat i kombination med upplevelser ska 20 000 nya arbetstillfällen skapas till 2020. Under 2012–2014 avsätts ca 105 miljoner kronor per år ur statsbudgeten till projektet Sverige – det nya matlandet.

Statens Jordbruksverk (Jordbruksverket) har i regleringsbrevet för budgetåret 2013 fått i uppdrag av regeringen att informera om de stödmedel och åtgärder som gäller Sverige – det nya matlandet. Myndigheten ska också i sin externa kommunikation ge en samlad bild av arbetet med projektet samt sprida relevanta erfarenheter kopplade till Sverige – det nya matlandet.

Internationella evenemang

I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg. omr. 17) anförs följande angående fler idrottsevenemang till Sverige. Sverige har under senare år bl.a. tilldelats värdskapet för handbolls-VM för herrar 2011, fotbolls-EM för damer 2013, ishockey-VM för herrar 2013 och skid-VM i nordiska grenar 2015. Den internationella konkurrensen när det gäller att bli värd för mästerskap har blivit allt hårdare, varför regeringen sedan 2010 ställer resurser till Riksidrottsförbundets förfogande för ett nationellt kompetenscentrum för idrottsevenemang. I Centrum för idrottsevenemang

samlas kunskap om metoder och tillvägagångssätt för att få internationella idrottsevenemang till Sverige. Centrumet ska bistå idrottens organisationer främst inför och under en kandidatur för att få internationella evenemang till Sverige.

Fisketurism

Jordbruksverket har i uppdrag att främja fritidsfiskets och fisketurismens utveckling i Sverige (8 a § förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk). Främjandeuppdraget för fritidsfisket har främst rekreativa, sociala och hälsofrämjande syften, medan främjandet av fisketurismen tar sikte på att generera samhällsekonomiska och företagsekonomiska värden. Jordbruksverket har inom ramen för sitt uppdrag tillsatt en rådgivande grupp bestående av berörda myndigheter och organisationer som har samlats kring frågeställningen om vad som behövs för att utveckla fritidsfisket och fisketurismen. Gruppen arbetar med att ta fram en nationell strategi, i vilken bl.a. visionen och de centrala målen med främjandearbetet formuleras. Strategin beräknas bli klar under första halvåret 2013. Den kommer att följas upp med en handlingsplan där målen konkretiseras och delas in i olika åtgärdsområden.

Kulturella och kreativa näringar

Regeringen beslutade i september 2009 om en handlingsplan som syftar till ett utvecklat entreprenörskap och företagande inom kulturella och kreativa näringar samt arbete för ökad samverkan mellan kultur och näringsliv. För arbetet med handlingsplanen avsatte regeringen 73 miljoner kronor. Handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar gällde under perioden 2009–2012. Ett antal myndigheter inom de kulturpolitiska och näringspolitiska områdena genomförde olika uppdrag inom ramen för handlingsplanen. Uppdragen avsåg bl.a. insatser som rådgivning till företag, programsatsning på inkubatorer för kulturella och kreativa näringar samt mellanhänder, nätverk och modeller för samverkan och entreprenörskap i kulturella och kreativa utbildningar. Det övergripande målet för handlingsplanen var att stärka entreprenörskap och företagande inom kulturområdet samt att främja kulturell och kreativ kompetens i näringslivet för ökad konkurrenskraft och innovationsförmåga. Statens kulturråd, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Konstnärsnämnden, Stiftelsen Svenska Filminstitutet och Nämnden för hemslöjdsfrågor har utvecklat och medverkat i insatser för kulturella och kreativa näringar. I juni 2012 presenterade myndigheterna rapporten Kulturmyndigheternas arbete med kulturella och kreativa näringar (Dnr 301-1835-2012), i vilken de redogjorde för de erfarenheter och resultat som hittills har uppnåtts. Vidare avrapporteras ett antal uppdrag till regeringen under första kvartalet 2013. Ett arbete pågår för närvarande inom Regeringskansliet med att sammanställa slutrapporteringar från arbetet med handlingsplanen.

Regeringens avsikt är att arbetet med kulturella och kreativa näringar under 2013 ska ske inom ramen för den ordinarie verksamheten. Regeringen har därför i Tillväxtverkets regleringsbrev för budgetåret 2013 föreskrivit att myndigheten bl.a. ska prioritera att stärka och utveckla kulturella och kreativa näringar.

Umeå Europas kulturhuvudstad 2014

Staten stöder projektet Umeå Europas kulturhuvudstad 2014 på flera olika sätt. I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg.omr. 17) redovisade regeringen att den hade avsatt 37 miljoner kronor under anslaget Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (1:2) till stöd för Umeås uppdrag som kulturhuvudstad och att den avsåg att tillföra 38 miljoner kronor under 2014. Riksdagen beslutade i december 2012 om anslagen inom utgiftsområdet. Regeringen har vidare i regleringsbrevet för budgetåret 2013 gett Tillväxtverket i uppdrag att, i dialog med Umeå kommun, medverka inför kulturhuvudstadsåret. Tillväxtverket arbetar även med formerna för en nordisk konferens om kulturella och kreativa näringar med internationella utblickar som kommer att hållas i Umeå under kulturhuvudstadsåret. Flera myndigheter och institutioner inom Kulturdepartementets ansvarsområde har i uppdrag att samverka med Umeå inför och under 2014. Statens kulturråd har i uppdrag att i sin bidragsgivning särskilt beakta kulturhuvudstadsåret. Kulturrådet ska vidare samverka med de myndigheter och institutioner som har uppdrag för Umeå Europas kulturhuvudstad 2014. Syftet är att främja statliga insatser för kulturhuvudstadsåret.

Miljöteknik

Regeringen beslutade i september 2011 en miljöteknikstrategi som har tre huvudmål: 1) Att åstadkomma goda förutsättningar för framväxt och utveckling av miljöteknikföretag i Sverige. 2) Att främja export av svensk miljöteknik och därmed bidra till hållbar ekonomisk tillväxt i Sverige och globalt. 3) Att främja forskning och innovation inom miljöteknik och underlätta för innovationer att kommersialiseras. I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) föreslog regeringen att 100 miljoner kronor per år, sammanlagt 400 miljoner kronor, skulle avsättas för insatser inom miljöteknik under mandatperioden. Regeringen har inom ramen för strategin beslutat om ett tjugotal uppdrag till ett tiotal myndigheter och organisationer. Genomförandet av uppdragen ska enligt regeringen bidra till att skapa bättre förutsättningar för svenska företag inom vissa utvalda områden. Inriktningen på uppdragen baseras på analysunderlag och på dialoger med aktörer inom området. Exempelvis har Tillväxtverket i uppdrag att genomföra en särskild satsning inom affärsutveckling med inriktning på insatser för internationalisering inom miljöteknikområdet (N2012/2523) samt att tillgängliggöra internetbaserad information inom miljöteknikområdet (N2012/5754). Vinnova har i uppdrag att genomföra en särskild satsning i

syfte att utveckla testbäddar inom miljöteknikområdet (N2012/3381) samt att i samarbete med Statens energimyndighet genomföra en särskild satsning på teknik- och innovationsupphandling inom området för miljöteknik (N2012/2145). Tillväxtanalys har i uppdrag att utvärdera insatser som genomförs inom ramen för regeringens miljöteknikstrategi (N2012/760).

I riktlinjer för budgetåret 2013 för Sveriges export- och investeringsråd avseende exportfrämjande verksamhet, beslutade i december 2012, sägs bl.a. följande. Sveriges export- och investeringsråd ska, med den medfinansiering från deltagande företag och andra aktörer som kan vara nödvändig, planera och genomföra särskilda satsningar för att främja i första hand små och medelstora företags exportmöjligheter. Sveriges export- och investeringsråd ska kunna medverka i arbetet med genomförandet av en svensk miljöteknikstrategi. Nära samverkan ska ske inom ramen för denna strategi med Regeringskansliets internationella miljötekniksamarbete (IMT).

För budgetåren 2011–2014 finns en överenskommelse mellan regeringspartierna och Socialdemokraterna om en särskild satsning på riktade exportfrämjande åtgärder. Satsningen ska bl.a. fokusera på viktiga framtidsbranscher såsom de kreativa näringarna, energieffektivisering och miljöteknik. För åren 2012–2014 avsätts 50 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Träindustrin

Utskottet har vid ett flertal tidigare tillfällen behandlat motioner om trä- och skogsindustrin. Senast våren 2012 avtog riksdagen en motion om skogsindustrin (bet. 2011/12:NU10). Våren 2011 och våren 2010 avtog riksdagen ett flertal motioner om trä- och skogsindustrin (bet. 2010/11:NU20 och bet. 2009/10:NU25). Även våren 2009 behandlade och avtog riksdagen motioner om trä- och skogsindustrin (bet. 2008/09:NU16). Under rubriken Vissa kompletterande uppgifter redovisade utskottet bakgrundsinformation (bet. 2008/09:NU16 s. 56).

Vinnova, Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet tecknade i april 2007 ett avtal om ett branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin. Programmet avsåg perioden 2006–2012 och finansierades gemensamt av staten och näringslivet. Det övergripande målet var att bidra till hållbar tillväxt, stärka den svenska skogs- och träindustrins internationella konkurrenskraft och bidra till ett framgångsrikt svenskt engagemang inom det europeiska forskningssamarbetet. En halvtidsutvärdering av programmet har gjorts och redovisas i Vinnovas rapport Halvtidsutvärdering av branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin (VR2011:5).

Mjukvarubranschen

Riksdagen behandlade hösten 2012 i samband med budgetpropositionen (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1) två motioner där man förordade riksdagsuttalanden om inrättande av ett nationellt kompetenscentrum för fri programvara. I motionerna anfördes bl.a. att användningen av fri programvara skulle ha stor betydelse för utvecklandet av den mjukvaruberoende

miljötekniken och möjligheterna att använda den fritt världen över. Vidare behandlades ett motionsyrkande om inriktningen på och finansieringen av Vinnovas strategiska innovationsprogram. I motionen föreslogs bl.a. att programmet skulle inriktas mot mjukvaruindustrin. Samtliga motionsyrkanden avlogs av riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till frågan om nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringsen och därefter till övriga motioner om turism. Sedan behandlar utskottet motioner om kulturella och kreativa näringar, mjukvarubranschen och slutligen motioner om övriga näringsgrenar.

Nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringsen

I motionerna 2012/13:N321 (S) och 2012/13:N330 (S) framförs förslag som gäller behov av en svensk nationell strategi för att främja besöks- och evenemangsnäringsen. En nationell strategi för att Sverige ska få genomföra fler internationella idrotts- och kulturrevenemang föreslås vidare i motionerna 2012/13:N222 (S) och 2012/13:N269 (M). I motion 2012/13:N287 (FP) förordas ett riksdagsuttalande om att en sammanhållen strategi för turism behöver utvecklas, och i motion 2012/13:N219 (KD) förespråkas att myndigheter ska medverka till att internationella möten arrangeras i Sverige. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla den gemensamma strategi som besöksnäringsen har tagit fram och som har redogjorts för i det föregående samt det arbete som pågår och tidigare nämnts inom ramen för Riksidrottsförbundets och Centrum för idrottsevenemangs verksamheter.

Med hänvisning till vad som anförts anser utskottet att riksdagen kan avslå samtliga här aktuella motioner.

Övrigt om turism

I ett stort antal motioner förespråkas åtgärder för att främja den svenska turistnäringsen. Nationellt stöd, nya investeringar och ökad stimulans till besöksnäringsen efterfrågas i motionerna 2012/13:N227 (S), 2012/13:N281 (S), 2012/13:N329 (S) och 2012/13:N389 (M). En samordning av de resurser som läggs på turism förespråkas bl.a. i motion 2012/13:N361 (S), 2012/13:N298 (M) och 2012/13:N398 (M). Vidare förordas en översyn av anslagen till marknadsföringsen av Sverige som turistland, en kraftsamling i syfte att presentera Sverige som ett intressant besöksland och en översyn av turistföretagens villkor i motionerna 2012/13:N212 (M), 2012/13:N235 (M), 2012/13:N260 (FP), 2012/13:N261 (FP) och 2012/13:N362 (KD). En översyn av hur svensk konkurrenskraft inom turistnäringsen står sig föreslås i motion 2012/13:N324 (C) och ett samverkansprogram för turistnäringsen förespråkas i motion 2012/13:N272 (V). Utskottet vill med

anledning av dessa motioner framhålla följande. Turistnäringen är en framtidsnäring med stora möjligheter att bidra till tillväxt i Sverige, både i storstadsregionerna och på landsbygden. Den svenska naturen och kulturarvet, i kombination med ett gynnsamt företagsklimat, ger goda förutsättningar för inte minst små och medelstora företag att etablera sig inom turistsektorn. Som har framgått av den föregående redovisningen har ett flertal åtgärder vidtagits för att främja turismen i Sverige. Utskottet noterar att anslaget till turistfrämjande uppgår för 2013 till ca 120 miljoner kronor. Under perioden 2010–2012 förstärktes anslaget årligen med 50 miljoner kronor. Förstärkningen möjliggjorde, tillsammans med finansiering från näringslivet, bl.a. att marknadsföringen av Sverige ökade markant. I budgetpropositionen för 2013 ökas anslaget med 30 miljoner kronor årligen under 2013 och 2014. Syftet med ökningen är att ytterligare stärka marknadsföring av Sverige som turistland utomlands. Från anslaget finansieras statens aktieägartillskott till VisitSweden. Utskottet vill här också framhålla det arbete som bolaget utför med att marknadsföra varumärket Sverige och svenska destinationer internationellt. Som redovisats i det föregående har även Tillväxtverket ett flertal uppdrag för att främja den svenska besöksnäringen. Bland annat genomför myndigheten insatser för hållbara turistdestinationer och leder en samverkansgrupp för destinationsutveckling och ökad tillväxt inom besöksnäringen.

När det gäller det som anförs i motion 2012/13:N222 (S) om att granska förutsättningarna för fisketurism vill utskottet lyfta fram att Jordbruksverket har i uppdrag att främja fritidsfiskets och fisketurismens utveckling i Sverige. Som tidigare har nämnts pågår bl.a. ett arbete med att ta fram en nationell strategi på området.

Beträffande motion 2012/13:N236 (M) där man förespråkar ett riksdagsuttalande om fokus på svenska vägkrogar inom ramen för satsningar på turism vill utskottet framhålla den pågående insatsen från regeringen i projektet Sverige – det nya matlandet som nämnts i det föregående. En handlingsplan med fem fokusområden, varav ett är matturism och restaurang, har bl.a. tagits fram.

I motion 2012/13:N207 (FP) förordas krav på att regeringen bör ansöka om att få anordna världsutställningen i Göteborg. Utskottet avstyrkte en liknande motion våren 2012 (bet. 2011/12:NU10) och finner inte skäl att göra något annat ställningstagande nu.

Med hänvisning till det som anförts anser utskottet att riksdagen bör avslå samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Kulturella och kreativa näringar

Ett riksdagsuttalande om att främja villkoren för de kulturella och kreativa näringarna förordas i motion 2012/13:N365 (S). Med anledning av förslaget vill utskottet framhålla den handlingsplan för kulturella och kreativa näringar som gällde under perioden 2009–2012 och som redogjorts för i det föregående. Ett arbete pågår för närvarande inom Regeringskansliet

med att sammanställa slutrapporter från de myndigheter och andra institutioner som har haft uppdrag inom ramen för handlingsplanen. Tillväxtverket har vidare i uppdrag under 2013 att särskilt prioritera att stärka och utveckla kulturella och kreativa näringar.

I motion 2012/13:N359 (S) framförs krav på ett riksdagsuttalande om att kulturhuvudstadsåret 2014 bör användas till att belysa olika kulturella och kreativa näringar. Utskottet vill med anledning av detta lyfta fram det som i det föregående har anförts om hur staten aktivt stödjer projektet Umeå Europas kulturhuvudstad 2014 på olika sätt. Tillväxtverket har också i uppdrag att, i dialog med Umeå kommun, medverka inför kulturhuvudstadsåret.

Med hänvisning till det sagda avstyrks de här aktuella motionsyrkandena.

Mjukvarubranschen

I motion 2012/13:N201 (V) förespråkas ett riksdagsuttalande om ett samverkansprogram för mjukvaruutveckling i Sverige. Riksdagen tog i samband med behandlingen av budgetpropositionen hösten 2012 ställning till och avstyrkte ett förslag med liknande innehåll (bet. 2012/13:NU1). Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning nu.

Med hänvisning till det anförda avstyrks den här aktuella motionen.

Övrigt om olika näringsgrenar

Insatser bör vidtas för att stimulera träindustrin, anförts i motion 2012/13:N274 (S), där ett riksdagsuttalande om träindustrin som basnäring i sydöstra regionen förordas. Utskottet har som nämnts redogjort för sin uppfattning om behovet av åtgärder för skog- och träindustrin vid ett flertal tillfällen. Motionen avstyrks med hänvisning till vad utskottet tidigare har anført.

När det gäller yrkandet i motion 2012/13:N317 (S) om en översyn av svenska miljöteknikföretags möjligheter att expandera vill utskottet lyfta fram den miljöteknikstrategi som nämnts i det föregående och de åtgärder som har vidtagits inom ramen för strategin. Strategin har till syfte att skapa goda förutsättningar för framväxt och utveckling av miljöteknikföretag i Sverige. Den avser också att främja export av svensk miljöteknik, forskning och innovation inom miljöteknik och att underlätta för innovationer att kommersialiseras. Inom ramen för strategin har ett tjugotal uppdrag getts till olika myndigheter och organisationer. Med hänsyn till det pågående arbetet anser utskottet att det saknas anledning för riksdagen att uttala sig i frågan och avstyrker motionen.

I motionerna 2012/13:N326 (C) och 2012/13:N325 (C) lyfts frågor om investeringsstöd till åkerinäringen och s.k. LOV-företag. Stöd i samband med investeringar kan lämnas till vissa verksamheter i form av regionalt investeringsstöd. Fördelningen av stödet regleras i förordningen (2007:61) om regionalt investeringsstöd och prövas av länsstyrelsen eller Tillväxtver-

ket. Utskottet anser inte att de nu aktuella motionerna bör föranleda något uttalande av riksdagen. Motionerna bör med hänvisning till det anförda avslås.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

- 1. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 (S)**
av Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örn-fjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:N208 av Carina Hägg (S),

2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 10 och

2012/13:N358 av Isak From m.fl. (S) yrkande 1 och
avslår motionerna

2012/13:N211 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2012/13:N238 av Annelie Enochson (KD) yrkande 2,

2012/13:N243 av Yilmaz Kerimo (S),

2012/13:N244 av Kristina Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S),

2012/13:N257 av Pia Nilsson (S),

2012/13:N262 av Hans Backman (FP),

2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 7,

2012/13:N297 av Lars Beckman (M),

2012/13:N309 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),

2012/13:N313 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N316 av Olle Thorell (S),

2012/13:N320 av Johan Löfstrand m.fl. (S),

2012/13:N346 av Lars Beckman (M),

2012/13:N358 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 2 och 3,

2012/13:N367 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M)
yrkandena 1–3,

2012/13:N380 av Esabelle Dingizian (MP) och

2012/13:A223 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena
5 och 6.

Ställningstagande

Vår syn på den politik som bör bedrivas när det gäller företagsfrämjande insatser avviker i olika avseenden från den regeringen har. Som vi i andra sammanhang har framhållit (bet. 2012/13:NU1) måste näringspolitiken ha som utgångspunkt att arbete är grunden för vårt välbefinnande. För att hålla ihop och utveckla Sverige krävs en politik som leder till att fler människor har ett arbete att gå till och därmed en egen försörjning. Med den nu förda politiken är arbetslösheten fortsatt hög och utanförskapet ökar. Sverige behöver en ny politik, en politik för full sysselsättning.

För att skapa fler arbetstillfällen behövs en aktiv och framtidsinriktad näringspolitik. En sådan politik skapar förutsättningar för att starta nya företag och för befintliga företag att växa. Sverige behöver fler företag som kan skapa arbetstillfällen, välfärd och tillväxt i samhället. Det krävs samhällsinvesteringar för att skapa ett gott företagsklimat och stärka svensk konkurrenskraft. Vi kan konstatera att regeringen inte har klarat av att göra investeringar som möter de rådande behoven. Statistik över antalet nyregistrerade företag i Sverige under 2012 visar en minskning med över 10 procent jämfört med året innan. Siffrorna visar också att den negativa trenden fortsätter i början av 2013; detta finner vi oroväckande. Företagsklimatet måste förbättras. Det Sverige behöver är fler entreprenörer och fler växande företag, inte färre.

Vi vill arbeta för en näringspolitik där kunskap och kreativa idéer står i fokus för människors företagande. För att främja entreprenörskap och näringslivsutveckling krävs mer än vad som görs i nuläget. Villkoren för företagande måste stärkas om framtidens arbeten ska kunna skapas i små och medelstora företag. Vi förespråkar en modell för strategisk samverkan mellan olika samhällssektorer som utgår från centrala framtidsutmaningar. Som ett led i att bygga strategisk samverkan har vi tidigare föreslagit att det ska inrättas ett innovationsråd. Rådet ska ha till uppgift att stärka samverkan mellan olika aktörer runt om i landet och samordna arbetet med att utveckla Sveriges innovations- och konkurrenskraft. I nuläget leder inte de satsningar som görs på forskning och utveckling till kommersialiseringar av nya innovationer i den utsträckning som är väntad och önskvärd. Regeringen har presenterat en nationell innovationsstrategi. Dessvärre har inte denna strategi lämnats till riksdagen för förankring, debatt och beslut. Vi anser att detta är olyckligt.

En förutsättning för att företagsamhet ska bli framgångsrik är många gånger, som påpekas i motion 2012/13:N358 (S), att företagen i ett tidigt skede får tillgång till kompetens och kapital. Vi förespråkar därför en modell för statlig riskkapitalförsörjning för företag kopplade till regionala inkubatorer. Syftet är att innovativa idéer i tidiga skeden ska kunna få finansiering. I dagsläget finns det brister i kapitalförsörjningen för företag i uppstartsskeden – samtidigt som det finns god tillgång på statligt riskkapital som till betydande del inte utnyttjas. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att se över företagets finansiering i tidiga skeden. Det befint-

liga kapitalet måste bättre möta de behov av finansiering som finns. För att man ska komma till rätta med detta missförhållande har vi tidigare bl.a. föreslagit att det ska inrättas en marknadskompletterande investeringsfond. Fonden ska vara inriktad på investeringar i tidiga skeden och vara byggd på statlig och privat samfinansiering. Staten blir på så sätt en katalysator för fondsystemet som finansieras genom att tillgängliga statliga medel för riskkapitalförsörjning omdisponeras.

För många företag på landsbygden är den lokala och regionala finansinfrastrukturen avgörande för att kunna etablera sig. Det är, som framförs i motion 2012/13:265 (S), svårt att finna finansiering när de stora affärsbankerna har lämnat orten. Därför är det angeläget att stödja möjligheter till finansiering av lokala innovationer. De regionala företagsinkubatorerna fyller en viktig roll när det gäller att omsätta idéer i produkter och tjänster, utveckla nya företag och skapa arbetstillfällen. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att stödja finansieringen av lokala innovationer.

Det krävs också insatser för en jämnare fördelning av ekonomisk makt mellan kvinnor och män och för att öka kvinnors inflytande i näringslivet. I likhet med vad som anförs i motion 2012/13:N208 (S) anser vi att den ojämnna fördelningen av ägande och inflytande i näringslivet hämmar sysselsättningen och tillväxten i samhället. Vi förespråkar kvotering till bolagsstyrelser, vilket skulle ha en normsättande effekt på näringslivet i stort. Regeringen bär ansvaret för att kvinnors kompetens och kunskap i nuläget inte tillvaratas i tillräcklig utsträckning. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att ta initiativ till åtgärder för ett mer jämställt näringsliv i enlighet med vad vi har anfört här.

Som framhålls i motion 2012/13:N257 (S) är andelen kvinnor som driver företag fortfarande lägre än andelen män. För att sysselsättningen och tillväxten i samhället ska öka behöver kvinnors affärsidéer tillvaratas i högre utsträckning än i dag. Vi instämmer i detta. Tillgång till riskkapital i tidiga skeden är en avgörande faktor för att kvinnors företagsamhet ska öka. Vi förutsätter att detta beaktas i den översyn som vi förordat ovan, varför motionen kan avstyrkas.

Sammanfattningsvis föreslår vi att riksdagen uppmanar regeringen att vidta åtgärder i fråga om företagsfrämjande finansiering i överensstämmelse med vad som anförs i motionerna 2012/13:N265 (S) och 2012/13:N358 (S) och att vidta åtgärder för kvinnors företagande och ett mer jämställt näringsliv i enlighet med vad som anförs i motion 2012/13:N208. Motionerna tillstyrks i berörda delar. Övriga motionsyrkanden som behandlas i denna del avstyrks.

2. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 – motiveringen (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Ställningstagande

Min syn på näringspolitikens inriktning och de företagsfrämjande insatser som bör vidtas skiljer sig från regeringens. Den svenska ekonomin behöver moderniseras så att nya, hållbara arbeten skapas i fler och växande företag. Jag är övertygad om att ökade gröna investeringar är nödvändiga av flera skäl. De behövs för att bidra till omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle, men också för att Sveriges ekonomi långsiktigt ska hålla ihop och svensk konkurrenskraft bevaras. Gröna investeringar behövs för att säkra framtidens arbeten och utveckling.

Ett framtida hållbart samhälle kräver en aktiv näringspolitik. Mycket återstår att göra för att näringslivet fullt ut ska ta till vara den potential för nya arbetstillfällen, produkter, metoder och företagande som en omställning till ett hållbart samhälle erbjuder. Det som framför allt saknas är ett politiskt ledarskap och en samlad strategisk satsning. Svensk konkurrenskraft behöver stärkas, nya arbeten skapas och konkreta steg tas mot ett hållbart samhälle. Miljöpartiet har därför tidigare föreslagit en industriakt som bl.a. innehåller en grön innovationsfond (bet. 2012/13:NU1). Syftet med fonden är att stimulera forskning i svenska företag så att miljöanpassade produkter, tekniker och systemlösningar kan utvecklas som ökar landets konkurrenskraft, bidrar till hållbar utveckling och skapar nya arbeten. I Sverige finns stora möjligheter till ökad industriexport, och innovationsfonden är ett medel för att utveckla gröna svenska exportframgångar. Andra förslag som vi har fört fram är en ny riskkapitalssatsning och medel för ett demonstrationsprogram för svensk miljöteknik.

Entreprenörer, innovatörer och forskare får ökat utrymme i en grön ekonomi. Villkoren för entreprenörskap och företagande behöver förbättras genom bl.a. sänkta kostnader för att anställa personal. Miljöpartiet har tidigare föreslagit en sänkning av arbetsgivaravgiften som gynnar alla företag. Därutöver förordar vi en riktad sänkning av arbetsgivaravgiften som speciellt gynnar små företag. Det ska vara lika självklart att starta företag som att söka en anställning. Sverige behöver en företagarpolitik där alla som har idéer till företag får förverkliga dem och där små företag kan växa.

De små företagen i Sverige utgör en stor potential i omställningen till ett grönare samhälle. Svensk näringspolitik präglas emellertid fortfarande av en storföretagskultur där skattesystem och övriga regelverk ofta missgynnar små företag. Företagens kostnader behöver sänkas, regelkrånglet måste minska och företagarnas trygghetssystem stärkas. Ett kontinuerligt arbete med att se över lagstiftning och andra regler som berör företagande är högst angeläget. Det ska vara enkelt att starta, driva och äga företag i Sverige.

I flera av de motioner som gäller företagsfrämjande insatser och som behandlas i denna del finns det förslag på åtgärder som skulle kunna vara intressanta. Jag anser dock i nuläget inte att det finns skäl för något riksdagsuttalande och avstyrker därför samtliga motioner i berörda delar.

3. Övergripande om företagsfrämjande åtgärder, punkt 1 – motiveringen (V)

av Kent Persson (V).

Ställningstagande

Min och Vänsterpartiets syn på näringspolitikens inriktning och utformning avviker från regeringens. Som jag i andra sammanhang har framhållit (bet. 2012/13:NU1) är arbete för full sysselsättning centralt. Näringspolitikens inriktning är av grundläggande betydelse för hur och var nya arbetstillfällen skapas och för byggandet av framtidens välfärd och välstånd. Det är min övertygelse att framtidens arbeten inte skapas genom lägre löner och sämre villkor på arbetsmarknaden, utan genom innovationer och nytänkande som omsätts i nya produkter och tjänster. Näringspolitiken och statens företagsfrämjande insatser bör fokusera på innovationsfrågor och statens långsiktiga ansvar.

För att kunna behålla och utveckla välfärden måste Sverige konkurrera med kunskap och innovationer. Det behövs en omställning till en innovationsdriven tillväxt. Jag har därför tidigare framhållit nödvändigheten av en sammanhållen innovationspolitik och en innovationsminister. För att Sverige ska kunna utvecklas som en kunskapsdriven nation är det nödvändigt att nya produkter och tjänster kommersialiseras i högre utsträckning än i dag. Nya företag skulle på så sätt kunna växa fram och fler människor få arbete. Näringslivets problem består inte av en alltför omfattande arbetsrätlig trygghet eller av att löntagarna har ett alltför stort inflytande, utan av strukturella problem. Regeringens defensiva politik och bristande investeringar bidrar till en stagnerande produktivitet i näringslivet. Det krävs betydande investeringar i utbildning, forskning, infrastruktur, miljöteknik och bostäder. Det är också nödvändigt att föra en strategisk näringspolitik som understöder Sveriges komparativa fördelar i en global ekonomi.

För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse. Som jag i andra sammanhang har anfört råder det generellt sett ingen brist på utvecklingskapital, utan det som framför allt saknas är samordning och renodling av de statliga aktörernas verksamheter. Flera europeiska länder har samlat sitt ägande i statliga investeringsfonder för att möta konkurrensen från de framväxande ekonomierna och för att skydda den inhemska industrin. I en globaliserad värld kan staten inte förhålla sig passiv. Sverige saknar emellertid en långsiktig strategi för hur det statliga riskkapitalet och AP-fondernas kapital ska användas. En annan brist är, som påpekas i flera av de här aktuella motionerna, att det ofta

saknas kapital i de riktigt tidiga faserna av ett företags utveckling. Min uppfattning är att det krävs strategiska investeringar för att stärka Sveriges långsiktiga förutsättningar för tillväxt och välfärd.

I likhet med vad som framhålls i flera motioner anser jag att det är en viktig uppgift för staten att ge ökade förutsättningar för företagande bland kvinnor och att ge fler ungdomar möjlighet att starta och driva företag. Personer med utländsk bakgrund står för en betydande del av nyföretagandet i Sverige, det är dock angeläget att insatser görs för att stärka företagandet även för denna grupp. Genom att fler människor får arbete tryggas välfärden och jämlikheten och jämställdheten i samhället ökar.

De motioner som behandlas i denna del innehåller olika, i många fall vällovliga, förslag om företagsfrämjande insatser. Jag anser dock inte att de i nuläget bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Med hänvisning till det anförda avstyrks de här aktuella motionerna i berörda delar.

4. Socialt företagande, punkt 2 (S, V)

av Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Kent Persson (V), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:N349 av Christer Adelsbo m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 15 och avslår motionerna

2012/13:Ub443 av Kerstin Engle m.fl. (S) yrkandena 1 och 5,

2012/13:N215 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N221 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N241 av Anna Wallén m.fl. (S),

2012/13:N255 av Christer Adelsbo m.fl. (S),

2012/13:N307 av Louise Malmström och Håkan Bergman (båda S),

2012/13:N348 av Cristina Husmark Pehrsson (M),

2012/13:N349 av Christer Adelsbo m.fl. (S) yrkandena 2 och 5 samt

2012/13:A264 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Det sociala företagandet har stor möjlighet att bidra till en långsiktig och hållbar tillväxt i Sverige. Det stärker också omställningsförmågan i svensk ekonomi, vilket är en viktig del av vår övertygelse om människors vilja och förmåga att utvecklas och försörja sig själva. Näringslivet blir dessutom mer konkurrenskraftigt med en mångfald av företagsformer. De

senaste årens positiva lönsamhetseffekter hos företag som tar ett socialt ansvar visar att ett sådant ansvarstagande och sådana hållbara villkor stärker konkurrenskraften.

Sociala företag har visat sig vara en bra form för att skapa arbete och sysselsättning för personer som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. De sociala företagens styrka är vidare att de förenar en persons behov av arbete med marknadens behov av produkter och tjänster. Ett enhälligt utskott har tidigare gett uttryck för att regeringen bör intensifiera sitt arbete med sociala företag (2010/11:NU20). Vi anser att mycket återstår att göra för att understödja denna företagsform. Det är bl.a. som framhålls i motion 2012/13:N349 (S), angeläget att de sociala företagen ges samma tillgång till företagsrådgivning och kompetensutveckling som andra företag. Riksdagen bör därför, i enlighet med vad som anförs i den nyssnämnda motionen, uppmana regeringen att verka för att det sociala företagandet ges samma tillgång till företagsrådgivning och kompetensutveckling som andra småföretag. I motion 2012/13:N307 (S) lyfts fram att sociala företag ofta har stora behov av kunskapsutveckling och kompetensutveckling, framför allt i början av sin verksamhet. Över lag behöver, som det påpekas i motionerna 2012/13:Ub443 (S) och 2012/13:A264 (S), kunskapen om och förståelsen för socialt företagande öka. Det är som det sägs i motion 2012/13:N365 (S) viktigt att följa de sociala företagens förutsättningar att utvecklas och stärkas. Riksdagsuttalandet bör därför inbegripa att regeringen, som det sägs i den nyssnämnda motionen, i regleringsbrev till Tillväxtverket förtydligar hur stödet till sociala företag kan stärkas inom myndighetens verksamhetsområde.

Med hänvisning till det sagda tillstyrks motionerna 2012/13:N365 (S) och 2012/13:N349 (S) i berörda delar. Övriga här aktuella motioner avstyrks i motsvarande delar.

5. Socialt företagande, punkt 2 – motiveringen (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Ställningstagande

Företag med social verksamhet och socialt ansvarstagande fyller enligt min och Miljöpartiets uppfattning en viktig funktion i ett framtida hållbart näringsliv och samhälle. Det sociala företagandet har stor potential att skapa hållbara företag och vara en del i omställningen till en grön ekonomi. Bland annat har arbetsintegrerande sociala företag visat sig vara en bra form för att skapa arbete och sysselsättning för personer som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. De sociala företagens styrka är vidare att de förenar en persons behov av arbete med marknadens behov av produkter och tjänster. Samhällets behov av rehabiliteringstjänster kan också många gånger mötas av de sociala företagen.

Jag delar den uppfattning som förs fram i flera av de motioner som är aktuella här att goda förutsättningar är viktiga för dem som startar och driver sociala företag. Enligt min mening är det angeläget att regeringen intensifierar arbetet med att främja och understödja socialt företagande. Miljöpartiet har tidigare lagt fram förslag till ett flertal insatser som vi anser behöver göras för att stärka förutsättningarna för att den sociala ekonomin ska utvecklas. Dessa förslag har dessvärre avslagits av riksdagen (se bet. 2011/12:NU10). De här aktuella motionsyrkandena bör dock avslås av riksdagen.

6. Nationell strategi för besöks- och evenemangsnäringen, punkt 3 (S, V)

av Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Kent Persson (V), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:N321 av Sven-Erik Bucht (S) och

2012/13:N330 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Lars Johansson (båda S) samt

avslår motionerna

2012/13:N219 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:N222 av Désirée Liljevall (S),

2012/13:N269 av Ann-Britt Åsebol (M) och

2012/13:N287 av Lars Tysklind m.fl. (FP).

Ställningstagande

Turismen är en tillväxtnäring och Sverige har goda förutsättningar för att utvecklas som besöksland. I likhet med vad som anförs i motion 2012/13: N321 (S) anser vi att den svenska besöksnäringen kan utvecklas ytterligare. En nationell strategi har utarbetats av den svenska besöksnäringen, och som en viktig del i strategin betonas behovet av att utveckla fler exportmogna destinationer för att stärka konkurrenskraften. Insatserna på detta område bör enligt vår mening intensifieras och ses över. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att se över om fler satsningar på exportmogna destinationer kan göras. Det finns även stor potential att genomföra fler stora internationella evenemang i Sverige. På detta område gör regeringen förvånansvärt lite. En sammanhållen strategi är, som framhålls i motion 2012/13:N330 (S), nödvändig för att stärka och utveckla den svenska evenemangsnäringen. Sverige har också, som framhålls i motion 2012/13:

N222 (S), goda förutsättningar för att vara värd för större evenemang inom kultur. Vi förespråkar ett riksdagsuttalande om behovet av en nationell strategi för att främja evenemangsnäringen. Därmed tillstyrker vi motionerna 2012/13:N321 (S) och 2012/13:N330 (S). Det som anförts ligger för övrigt i linje med vad som sägs i motion 2012/13:N222 (S) som därigenom kan anses tillgodosedd och därför kan avslås av riksdagen. Övriga här aktuella motioner avstyrks.

7. Övrigt om turism, punkt 4 (V)

av Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 8 och avslår motionerna 2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 29, 2012/13:N207 av Eva Flyborg (FP) yrkandena 1 och 2, 2012/13:N212 av Sten Bergheden (M), 2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 2, 2012/13:N235 av Sten Bergheden och Lars Elinderson (båda M), 2012/13:N236 av Sten Bergheden och Jan R Andersson (båda M), 2012/13:N260 av Anita Brodén m.fl. (FP), 2012/13:N261 av Christer Winbäck (FP), 2012/13:N281 av Marie Nordén m.fl. (S), 2012/13:N298 av Lars Beckman (M), 2012/13:N324 av Ulrika Carlsson i Skövde (C), 2012/13:N329 av Désirée Liljevall (S), 2012/13:N361 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1–4, 2012/13:N362 av Annika Eclund (KD), 2012/13:N389 av Edward Riedl (M) och 2012/13:N398 av Walburga Habsburg Douglas och Lotta Finstorp (båda M).

Ställningstagande

Turismen har stor betydelse för hela Sverige. Besöksnäringen har fått en allt större betydelse för tillväxten och sysselsättningen i landet. Sverige lockar besökare från många olika delar av världen. Landsbygden har särskilt goda förutsättningar inom turistsektorn, bl.a. när det gäller ekoturism. Turismens möjligheter att skapa arbete och tillväxt är dock beroende av riktade insatser. Fjäll- och landsbygdsturismen måste uppvärderas bl.a. ur ett regionalpolitiskt perspektiv och få större del av framtida satsningar på infrastruktur. Staten bör, som framhålls i motion 2012/13:N272 (V), i

större utsträckning samarbeta med kommuner, föreningar och näringsliv i syfte att locka fler besökare till Sverige. Ett samverkansprogram bör arbetas fram så att turistnäringen uppnår samma status som andra branscher. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att lägga fram ett sådant samverkansprogram.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2012/13:N272 (V) i berörda delar. Övriga motioner avstyrks i här aktuella delar.

8. Övrigt om turism, punkt 4 – motiveringen (S, MP)

av Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Ställningstagande

Turistnäringen är en framtidsnäring med stora möjligheter att utvecklas och skapa fler arbetstillfällen. Sverige ska ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring som bidrar till hållbar tillväxt och ökad sysselsättning. I de motioner som är aktuella i denna del förordas bl.a. ökade insatser av olika slag för att främja villkoren för de företag som är verksamma inom turistnäringen. Vi vill med anledning av dessa motioner framhålla såväl vikten av att både staten och kommunerna tar hänsyn till turistföretagens särskilda förutsättningar som de allmänna villkoren för entreprenörskap. Eftersom turistbranschen är en bransch som till stor del består av små företag handlar det i stor utsträckning om att göra det lättare att starta och driva företag. Regelförenkling för företag och tillgång till riskkapital i tidiga skeden är många gånger av avgörande betydelse. Sänkta kostnader för företag och ett stärkt trygghets-system för företagare är angeläget, inte minst för småföretagare inom turistbranschen.

Vi instämmer i vad som sägs i motion 2012/13:N227 (S) om att omsorgen om miljön är viktig för besöksnäringens tillväxt. En ren och tillgänglig natur är en av Sveriges främsta tillgångar som attraktivt besöksland. Vi anser emellertid inte att de här aktuella motionsyrkandena bör föranleda något uttalande från riksdagens sida.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga motioner i här aktuella delar.

9. Kulturella och kreativa näringar, punkt 5 (S, MP, V)

av Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Kent Persson (V), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 12 och avslår motion

2012/13:N359 av Isak From (S).

Ställningstagande

Det traditionella industrisamhället står inför stora strukturella förändringar, och nya kulturella och kreativa näringar växer fram. För att omställningen ska bli lyckosam krävs att de nuvarande strukturella systemen anpassas efter de förutsättningar som råder inom de kulturella och kreativa näringarna. Vi anser också, som lyfts fram i motion 2012/13:N365 (S), att det är angeläget att de traditionella näringarna och de kreativa näringarna möts. En ökad förståelse för kulturella och kreativa näringar kan bidra till att öka tillväxten och lönsamheten inom andra sektorer. Samarbeten mellan traditionella och nya näringar kan utveckla verksamheter och öka konkurrenskraften. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att främja villkoren för de kulturella och kreativa näringarna.

Vi instämmer i vad som anförs i motion 2012/13:N359 (S) om att kulturhuvudstadsåret 2014 kan användas till att stärka svensk konkurrenskraft och uppmärksamma olika kulturella och kreativa näringar. Eftersom flera myndigheter, däribland Tillväxtverket, har i uppdrag att stödja projektet Umeå Europas kulturhuvudstad 2014 på olika sätt finner vi inte skäl för något uttalande av riksdagen.

Med hänvisning till det som anförts tillstyrker vi motion 2012/13:N365 (S) i berörd del och avstyrker motion 2012/13:N359 (S).

10. Mjukvarubranschen, punkt 6 (V)

av Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:N201 av Kent Persson m.fl. (V).

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion 2012/13:N201 (V) anser jag att det behövs en strategi för mjukvaruutvecklingen i Sverige. Strategin är nödvändig för att möta konkurrensen på världsmarknaden. Sveriges framtida utveckling som mjukvaruutveckling är av stor betydelse för konkurrenskraften inom tjänstesektorn och industrin. Det handlar om såväl forsknings- och innovationsinsatser som åtgärder för kompetensförsörjning. I dag finns forskningsprogram på flera universitet och högskolor. Det saknas emellertid en strategi för samordning och samverkan mellan branschen och akademien som tar fasta på de utmaningar som Sverige står inför. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att ge Vinnova i uppdrag att tillsammans med mjukvarubranschen och akademien ta fram ett branschövergripande samverkansprogram för mjukvaruutveckling i Sverige.

Med det sagda tillstyrks motion 2012/13:N201 (V).

11. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 7 – motiveringen (S, MP, V)

av Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Kent Persson (V), Ingemar Nilsson (S) och Marie Nordén (S).

Ställningstagande

I motion 2012/13:N274 (S) framhålls att trä- och möbelindustrin är en viktig basnäring i hela Sverige och att tillverkningsindustrin har stor betydelse för sysselsättningen i många delar av landet. Vidare framhålls att nybyggnationen av bostäder är av stor betydelse för träindustrins fortlevnad. Vi instämmer i vad som anförs om bl.a. behovet av nyproducerade bostäder. Det byggs alldeles för få bostäder, vilket utgör ett allvarligt hinder för tillväxt i många regioner. Ökat bostadsbyggande medför även fler arbetstillfällen inom tillverkningsindustrin. Många företag inom trä- och möbelindustrin är små och är beroende av ett företagsvänligt klimat. I nuläget är små och medelstora företag på många sätt missgynnade av rådande regelverk. Villkoren för entreprenörskap och företagande behöver i största allmänhet förbättras.

När det gäller yrkandet i motion 2012/13:N317 (S) om en översyn av svenska miljöteknikföretags möjligheter att expandera viktas i och för sig åtgärder inom ramen för den miljöteknikstrategi som har nämnts i det föregående. Vi anser emellertid att mer kan göras på detta område. Det finns flera framgångsrika företag inom miljöteknikområdet som kan och bör stödjas till gagn för såväl tillväxten som miljön. I likhet med vad som anförs i ovanstående motion bör förutsättningar för entreprenörskap och företagande stärkas, inte minst vad gäller småföretag. Resultaten av den pågå-

ende miljöteknikstrategin kan dock avvaktas, och de övergripande företagsfrämjande åtgärder som vi har förordat i det föregående omfattar även denna kategori företag.

I motionerna 2012/13:N326 (C) och 2012/13:N325 (C) lyfts frågor om investeringsstöd till åkerinäringen och s.k. LOV-företag. Stöd i samband med investeringar kan lämnas till vissa verksamheter i form av regionalt investeringsstöd. Vi anser inte att det som anförs i motionerna bör föranleda något uttalande av riksdagen.

Med hänvisning till det anförda anser vi sammanfattningsvis att samtliga motioner som är aktuella i denna del bör avslås av riksdagen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Ub443 av Kerstin Engle m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över offentliga medel för kapitalförsörjning till idéburet företagande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad kunskap och förståelse kring de idéburna företagen genom forskning.

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge en eller flera myndigheter i uppdrag att granska förutsättningarna för fisketurism i Sverige.

2012/13:N201 av Kent Persson m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta Vinnova ta fram ett samverkansprogram för mjukvaruutvecklingen.

2012/13:N207 av Eva Flyborg (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att få arrangera en världsutställning i Göteborg.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en kommitté med representanter för olika delar av samhället sätts samman för att stötta kandidaturen.

2012/13:N208 av Carina Hägg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kvinnors företagande.

2012/13:N211 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att införa företagslotsar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till fördelaktigare villkor för Almilån.

2012/13:N212 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av anslagen till marknadsföring av Sverige som turistland så att de harmoniserar med övriga nordiska länders nivåer.

2012/13:N215 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att etablera ett program för stödstrukturer till arbetsintegrerande sociala företag.

2012/13:N219 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att statliga verk och myndigheter ska medverka till att internationella möten arrangeras i Sverige.

2012/13:N221 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en näringspolitisk strategi för idéburet företagande.

2012/13:N222 av Désirée Liljevall (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationella evenemang.

2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en god miljö för att stimulera besöksnäringen och öka antalet arbetstillfällen.

2012/13:N235 av Sten Bergheden och Lars Elinderson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av turistföretagens villkor.

2012/13:N236 av Sten Bergheden och Jan R Andersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att öka fokuset på svenska väggrogar inom ramen för turismsatsningar och för satsningen på matlandet Sverige.

2012/13:N238 av Annelie Enochson (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilda insatser när det gäller företagsrådgivning bör erbjudas utlandsfödda företagare i alla Sveriges kommuner.

2012/13:N241 av Anna Wallén m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dels skapa utökade marknader för sociala företag, dels skapa bättre förutsättningar för att finansiera bildande av sociala företag.

2012/13:N243 av Yilmaz Kerimo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra förutsättningarna för personer med invandrarbakgrund att etablera sig som småföretagare.

2012/13:N244 av Kristina Nilsson och Jasenko Omanovic (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att få fler att våga starta nya företag.

2012/13:N255 av Christer Adelsbo m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i regleringsbrevet till Tillväxtverket bör skrivas in att en del av de befintliga medel som avsätts för stöd till arbetsintegrerande socialt företagande även bör bidra till att stödja utvecklingen av egna intresseorganisationer för sociala företag.

2012/13:N257 av Pia Nilsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av riskkapital för kvinnors företagande.

2012/13:N260 av Anita Brodén m.fl. (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kraftsamling vad gäller marknadsföring i syfte att presentera Sverige som ett intressant rese- och turistmål för utländska besökare.

2012/13:N261 av Christer Winbäck (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av turistföretagens villkor.

2012/13:N262 av Hans Backman (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla nyföretagarstödet.

2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att satsa på regionala resurscentrum för kvinnor.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att stödja finansieringen av lokala innovationer.

2012/13:N269 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell strategi för idrotts- och kulturevenemang.

2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram ett samverkansprogram för turistnäringen.

2012/13:N274 av Helene Petersson i Stockaryd m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om träindustrin som basnäring i sydöstra regionen.

2012/13:N281 av Marie Nordén m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av nationellt stöd till turistnäringen.

2012/13:N287 av Lars Tysklind m.fl. (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att kontinuerligt utveckla strategin för turism.

2012/13:N297 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre samordning av hjälpen från olika organisationer i samband med nyföretagande.

2012/13:N298 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en samordning mellan privata och offentliga aktörer för stärkt turistnäring.

2012/13:N307 av Louise Malmström och Håkan Bergman (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att snabbt ge stöd, t.ex. i form av kompetens- och utvecklingscheckar, till sociala företag.

2012/13:N309 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för att få fler kvinnliga innovatörer.

2012/13:N313 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det statliga stödet för de organisationer som arbetar med rådgivning till företag bör omfördelas för långsiktiga och jämlika villkor.

2012/13:N316 av Olle Thorell (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mentorer för småföretagare.

2012/13:N317 av Olle Thorell m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheter för svenska miljöteknikföretag att expandera.

2012/13:N320 av Johan Löfstrand m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra villkoren för småföretagare.

2012/13:N321 av Sven-Erik Bucht (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över satsningar på fler exportmogna destinationer.

2012/13:N324 av Ulrika Carlsson i Skövde (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av hur vår konkurrenskraft inom turistnäringen står sig jämfört med övriga länder i Norden, med syfte att föreslå hur hinder ska undanröjas.

2012/13:N325 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en uppföljning av länsstyrelsernas vilja och kunskap att underlätta företagsutveckling och förbättra företagsklimatet för nya branscher, såsom LOV-företag.

2012/13:N326 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av omprövning av rådande inställning till åkerinäringen från statliga myndigheters och EU:s sida vad gäller rätten till investeringsbidrag.

2012/13:N329 av Désirée Liljevall (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av satsningar på nya offensiva investeringar för att tjänstesektorn även framöver ska ha en gynnsam utveckling.

2012/13:N330 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Lars Johansson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för att främja evenemangsnäringen.

2012/13:N346 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utrikesfödda företagens betydelse för Sverige.

2012/13:N348 av Cristina Husmark Pehrsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ytterligare översyn av de sociala företagens ställning och villkor.

2012/13:N349 av Christer Adelsbo m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten till en ökad samverkan mellan den offentliga sektorn och de sociala företagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att det sociala företaget ges samma tillgång till företagsrådgivning och kompetensutveckling som andra småföretag.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att skapa ett samarbetsorgan som består dels av representanter för de berörda politikområdena, dels av representanter för de sociala företagen och de berörda intresseorganisationerna.

2012/13:N358 av Isak From m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om finansiering i tidiga skeden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av statliga garantier vid generationsväxling och nyföretagande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att öka långsiktigheten i finansieringsmodellerna och behovet av att öka det lokala och regionala ägandet.

2012/13:N359 av Isak From (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör använda kulturhuvudstadsåret 2014 för att belysa områdena svenska dator- och tv-spel, design, film, moderna medier, mode och besöksnäring.

2012/13:N361 av Annelie Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla besöksnäringen, som är en av de mest attraktiva arbetsmarknaderna för ungdomarna i Skåne och Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att samordna landets resurser när det gäller besöksnäringen i ett strategiprogram.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka den politiska prioriteringen och befästa besöksnäringen som en central basnäring och prioriterad del av svensk ekonomi.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att satsa på internationella evenemang.

2012/13:N362 av Annika Eclund (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av turistföretagens villkor.

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturella och kreativa näringar.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, via sitt regleringsbrev till Tillväxtverket, bör förtydliga hur stödet till sociala och kooperativa företag kan stärkas inom myndighetens verksamhetsområden.

2012/13:N367 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer i vissa fall ska kunna vara riktade till enbart kvinnor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Almi, Nutek och Vinnova bör få ett utvidgat uppdrag att stimulera nätverksbyggande speciellt inriktat mot kvinnor.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Almi, Nutek och Vinnova bör ges i uppdrag att eftersträva en jämnare könsfördelning vid rekrytering av rådgivare, där ett första mål bör vara att minst 25 procent av rådgivarna ska vara av vardera kön.

2012/13:N380 av Esabelle Dingizian (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stärkta insatser som främjar ungt företagande.

2012/13:N389 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att främja turismen i Sverige.

2012/13:N398 av Walburga Habsburg Douglas och Lotta Finstorp (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om besöksnäringens behov av samordning.

2012/13:A223 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om se över möjligheten att bistå Almi Företagspartner i stödinsatser till unga med invandrabakgrund som önskar starta nya eller utveckla existerande företag.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna till ökat stöd till invandrade kvinnors företagande.

2012/13:A264 av Berit Högman m.fl. (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja socialt företagande.